

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

ANALÝZA ROZPOČTOVÉ POLITIKY OBCE ORLOVÁ

Bakalářská práce

Autor: Marta Mütherová

Vedoucí práce: doc. Ing. Richard Pospíšil, Ph.D.

Olomouc 2019

Čestné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Analýza rozpočtové politiky obce Orlová“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne .....

Podpis.....

Poděkování

Děkuji mému vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Richardu Pospíšilovi, Ph.D, za pomoc, cenné rady a rychlou, bezproblémovou komunikaci při zpracovávání mé bakalářské práce. Dále děkuji vedení města Orlová a Ing. Martině Kulpové, rozpočtářce odboru městských financí MěÚ Orlová, za poskytnutí materiálů, bez kterých by se tato práce neobešla.

Anotace a klíčová slova

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou rozpočtové politiky obce Orlová v letech 2013 až 2017.

Teoretická část práce popisuje veřejnou správu a územní samosprávu, dále se zabývá obecnou charakteristikou obce, její působností, orgány obce a také obecním rozpočtem, rozpočtovým procesem a výhledem. Praktická část je věnována obci Orlové a samotné analýze, která je zaměřena především na rozbor rozpočtových příjmů, výdajů a výsledků celkového hospodaření obce a také na analýzu majetku obce spolu se zdroji krytí majetku obce. V závěru jsou výsledky shrnuty a také jsou navržena doporučení, která by mohla přispět k rozvoji obce.

Klíčová slova: obec Orlová, rozpočet obce, příjmy, výdaje, saldo, analýza hospodaření

Abstract and the keywords

This bachelor thesis deals with the budgetary policy analysis of municipality Orlová in years 2013-2017.

The theoretical part describes public administration and local governments, municipality description, its scope, and agency. It also deals with a municipal budget and budgetary process. The practical part presents municipality Orlová and then it is focused on the analysis. Budgetary revenues and expenses, balance sheet assets and liabilities are analyzed in the practical part. The results are evaluated, and some recommendations are made at the conclusion of the thesis.

Keywords: municipality Orlová, revenues, expenses, balance, economic analysis

Obsah

Úvod.....	3
1 Veřejný sektor.....	6
2 Veřejná správa	8
2.1 Definice veřejné správy.....	8
2.2 Subjekty a instituce veřejné správy v ČR	9
3 Územní samospráva.....	10
3.1 Vznik a vývoj územní samosprávy	10
3.2 Vývoj územní samosprávy na našem území	11
3.3 Funkce územní samosprávy	13
4 Obec – územně samosprávný celek	15
4.1 Znak obce	15
4.2 Působnost obce.....	16
4.2.1 Samostatná působnost	16
4.2.2 Přenesená působnost.....	16
4.3 Orgány obce	18
4.3.1 Zastupitelstvo obce.....	18
4.3.2 Rada obce	19
4.3.3 Starosta a jeho zástupci	19
4.3.4 Obecní úřad	19
4.3.5 Výbory.....	20
4.3.6 Komise.....	20
4.3.7 Odbory.....	20
4.4 Rozpočet obce	21
4.4.1 Rozpočtový proces	22
4.4.2 Rozpočtový výhled.....	23
5 Profil obce Orlová.....	25

5.1	Charakteristika obce.....	25
5.2	Správa obce	27
6	Analýza hospodaření obce Orlová.....	29
6.1	Analýza majetku obce	29
6.2	Analýza zdrojů krytí majetku obce	31
6.3	Monitoring obce	34
6.4	Rozpočtové hospodaření obce Orlová v letech 2013-2017.....	35
6.4.1	Analýza rozpočtových příjmů	36
6.4.2	Analýza rozpočtových výdajů	44
6.4.3	Výsledky hospodaření obce.....	50
6.4.4	Rozpočtový výhled města Orlová na roky 2017 až 2021.....	52
7	Shrnutí a zhodnocení analýzy hospodaření obce Orlová.....	53
8	Závěr	57
9	Summary	60
10	Seznam pramenů a literatury	62
11	Seznam zkratk	64
12	Seznam grafů, obrázků	65
13	Seznam tabulek	66
14	Seznam příloh	67
15	Přílohy.....	68

Úvod

Obce jsou základní územně samosprávné celky a územní jednotky státu, které mimo samostatné působnosti vykonávají také státní správu v rámci působnosti přenesené. K plnění všech svých činností obce potřebují finanční prostředky, a proto je hlavním nástrojem hospodaření každé obce právě obecní rozpočet.

Tématem této bakalářské práce je analýza rozpočtové politiky konkrétní obce – obce Orlová. K městu Orlová mám velmi kladný vztah, jelikož se jedná o město, ve kterém žiji a o jehož správu a činnost jsem se vždy zajímala. Z těchto důvodů chci získat více informací o hospodaření této obce.

Cílem bakalářské práce je provést analýzu rozpočtové politiky obce a následně navrhnout doporučení, která by, dle mého názoru, byla přínosem pro její další rozvoj. Analýza je zaměřena především na rozbor rozpočtových příjmů, výdajů a výsledků celkového hospodaření obce a také na analýzu majetku obce spolu se zdroji krytí majetku obce.

Ve své práci analyzuji a následně vyhodnotím hospodaření obce Orlové v období mezi léty 2013–2017. Analýza roku 2018 v bakalářské práci není zahrnuta z toho důvodu, že skutečné výsledky rozpočtu pro rok 2018 byly zveřejněny až v průběhu dokončování celé této práce.

Text práce je rozdělen do dvou částí. V úvodních kapitolách teoretické části je popsána problematika veřejného sektoru a veřejné správy, následně je tato část zaměřena na charakteristiku územní samosprávy a obce, jakožto základního územně samosprávného celku. Pro ucelení teoretické části se v neposlední řadě zabývám také rozpočtem obce, rozpočtovým procesem a rozpočtovým výhledem obce.

Praktická část je uvedena profilovou charakteristikou mnou vybrané obce a následně je provedena samotná analýza hospodaření. Nejprve je realizována analýza majetku a zdrojů krytí majetku obce Orlové v průběhu sledovaných pěti let, na kterou navazuje podkapitola zabývající se monitoringem obce, jež s rozvahovou strukturou obce úzce souvisí. Praktická část se poté zaměřuje na analýzu rozpočtových příjmů, výdajů a následných výsledků hospodaření obce Orlová, jakožto na stěžejní informace pro vypracování této práce. Po zpracování analýzy je provedeno shrnutí a zhodnocení analýzy

a jejich výsledků v průběhu let 2013-2017 a rovněž jsou navržena doporučení, která by mohla přispět k rozvoji obce.

Teoretická část je vypracována metodou sběru dat a informací zejména z bibliografie a právních předpisů a následně metodou deskripce. Při tvorbě praktické části vycházím především z rozvah a rozpočtů obce Orlová. Pro rozbor dat je využito metody analýzy, a to vertikální i horizontální. Vertikální analýza vyjadřuje procentuální podíl určité položky ze sledovaného základu, pro potřeby této práce se jedná o skutečné plnění schválených rozpočtů. Horizontální analýza naopak popisuje změny určitých položek oproti předešlému či následujícímu období, tedy vývoj hodnot v průběhu sledovaných let.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Veřejný sektor

Česká republika se řadí mezi země charakteristické tzv. smíšenou ekonomikou, ve které se jedná především o prospěšné soužití sektoru veřejného a sektoru soukromého. Oba sektory se navzájem doplňují, podmiňují a v případě, kdy by jeden z nich selhával, ten druhý naopak ihned nastupuje. Selhání soukromého sektoru vede k rozvoji sektoru veřejného. Vztah mezi veřejným i soukromým sektorem je tedy oboustranný, zásahy veřejného sektoru do činnosti soukromého sektoru ovlivňují výsledky jeho produkce a výsledky produkce soukromého sektoru naopak zpětně ovlivňují stav veřejných financí.^{1,2}

Funkce veřejného sektoru jsou spletité a jejich vymezení není jednotné, avšak nejčastěji se mu připisuje funkce ekonomická, politická a sociální.

Pod pojmem EKONOMICKÁ FUNKCE veřejného sektoru si můžeme představit především zabezpečování veřejných statků pro občany, popřípadě náprava či odstranění důsledků tržního selhání. Důsledkem tohoto selhání trhu jsou například negativní externality, přičemž externalita, ať už pozitivní či negativní, je nechtěný, nezamýšlený vnější efekt určité aktivity výrobců i spotřebitelů, a to mimo trh. V případě externality pozitivní se jedná o přenesení užitku na jiný subjekt a v případě negativní externality se jedná naopak o přenesení újmy, která vyvolá jinému subjektu externí náklad.³

Co se týče POLITICKÉ FUNKCE, činnost veřejného sektoru je mimo jiné ovlivňována i hospodářskou politikou, která má podobu veřejné politiky, proto činnosti jednotlivých resortů veřejného sektoru ovlivňují jednotlivé dílčí veřejné politiky (například zdravotní, sociální, dopravní či bezpečnostní politika státu). Třetí, SOCIÁLNÍ FUNKCÍ veřejného sektoru se rozumí především prospěšnost služeb jakožto výsledků veřejného sektoru zejména pro sociálně slabší vrstvy obyvatel (například v oblasti sociální péče).⁴

---

¹ HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 23.

² PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 29.

³ tamtéž, s. 30-31.

⁴ tamtéž, s. 30-31.

Z jiného úhlu pohledu lze hlavní funkce veřejného sektoru rozdělit do pěti kategorií⁵:

1. ALOKAČNÍ FUNKCE – zabezpečení omezených veřejných statků a služeb
2. DISTRIBUČNÍ FUNKCE – co nejefektivnější rozdělení těchto statků a služeb (úvahy o spravedlivém rozdělení)
3. STABILIZAČNÍ FUNKCE – stabilizace makroekonomického výkonu ekonomiky typu vysoká zaměstnanost, stabilita cenové hladiny, ... pomocí měnových a fiskálních nástrojů
4. STIMULAČNÍ FUNKCE – především podpora dlouhodobě podfinancovaných subjektů a oblastí, které stojí mimo ohnisko veřejného zájmu
5. KONTROLNÍ FUNKCE – funkce veřejné kontroly, právo veřejnosti na informace, vyjádření se k problematice včetně práva požadovat nápravu

---

⁵ POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. Praha: Professional Publishing, 2013, s. 23-27.

2 Veřejná správa

Důležitou složkou veřejného sektoru, která jej řídí a organizuje, je veřejná správa. Úzce související s veřejnou správou je právo na územní samosprávu zakotvené v Ústavě České republiky či právo na základní členění státu upravené zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Organizační uspořádání veřejné správy a obecné zásady její činnosti jsou tedy zakotveny Ústavou ČR a navazujícími zákony.⁶

2.1 Definice veřejné správy

Peková definuje tři pojetí veřejné správy: funkční, organizační/institucionální a legalistické.

Funkční pojetí veřejné správy:

„Souhrn záměrných činností, kterými se zabezpečují úkoly ve veřejném zájmu na jednotlivých vládních úrovních, a to na úrovni státu a územní samosprávy. Jde o správu, organizaci, rozhodování a kontrolu takových úkolů, za které odpovídá stát a ostatní subjekty veřejné správy, v mezích zákona.“⁷

Organizační/Institucionální pojetí:

„Souhrn institucí, které tyto činnosti vykonávají přímo či zprostředkovaně. Veřejná správa tedy představuje souhrn různých výkonných orgánů státu na jednotlivých úrovních územní samosprávy s různou náplní činnosti, s různou odpovědností například vůči voleným či nadřízeným orgánům ve veřejné správě.“⁸

Legalistické pojetí:

„Z právního hlediska je veřejná správa vykonavatelem zákonů a má úzký vztah na správní právo, typický je legalistický přístup k veřejné správě. Státní moc realizovaná prostřednictvím mocenských institucí je legalizována právním řádem.“⁹

---

⁶ PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 81.

⁷ tamtéž, s. 85.

⁸ tamtéž, s. 85.

⁹ tamtéž, s. 86

2.2 Subjekty a instituce veřejné správy v ČR

Mezi subjekty veřejné správy se řadí STÁT, který je zastupovaný státními orgány/úřady. Zatímco státní instituce vykonávají veřejnou správu přímo, ostatní subjekty odvozeně. Dalším subjektem je ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA, jež má na starosti zejména vlastní samosprávu a případně na základě přenesené působnosti vykonává i některé úkony státní správy. Posledním, třetím subjektem jsou JINÉ SUBJEKTY, tedy například profesní komory či veřejnoprávní vysoké školy.¹⁰

V České republice je šest institucí veřejné správy. První je PREZIDENT republiky, který má zejména pravomoc vyhlašovat volby nejen do parlamentu, ale i do volených orgánů územní samosprávy. Dalšími institucemi jsou VLÁDA, která je jakožto exekutivní orgán přímo odpovědná za výkon státní správy, dále volený PARLAMENT, jenž má roli zákonodárského orgánu. Úkolem parlamentu je vytvoření zákonného rámce pro postavení, působnost, činnost a hospodaření státní správy a ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY či ostatní orgány státní správy jako jsou MINISTERSTVA. Jednotlivá ministerstva nesou odpovědnost za realizaci jednotlivých veřejných tzv. sektorových politik. V neposlední řadě mezi instituce patří také ORGÁNY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY na úrovních obcí i krajů a ostatní instituce ve veřejné správě.^{11, 12}

---

¹⁰ PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 94-95.

¹¹ OCHRANA, František, PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010, s. 18.

¹² PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 96-97.

3 Územní samospráva

Členění České republiky je stanoveno ustanovením Hlavy sedmé Ústavy ČR, a to na základní územní samosprávné celky (obce) a na vyšší územně samosprávné celky (kraje).¹³

3.1 Vznik a vývoj územní samosprávy

Od počátku věků měli lidé tendenci sdružovat se do skupin, navzájem komunikovat, sdílet zkušenosti a mít i stanovený určitý systém. I proto bychom objevili určité prvky samosprávy už například ve starověkém Řecku a Římě, později ve středověku města představovala relativně autonomní hospodářské celky s různými výsadami získanými od státu (např. právo vybírat mýtné, vařit pivo apod.) reprezentovaného panovníkem či vrchností. Postupem času se však rozdíly mezi městy staly poměrně velkými. Některá města, ležící například na důležitých obchodních křižovatkách, byla bohatá, naopak některá, například malé sídelní útvary, velmi chudá. Municipality byly však relativně izolované a tento fakt jim i státu bránil v dalším rozvoji.

14

Převrat přišel v 18. a zejména 19. století se zrušením nevolnictví a roboty. Obrovské množství obyvatelstva se stěhovalo do měst, což mělo za následek rostoucí nároky na místní územní samosprávy a hospodaření municipalit. Následný rozvoj výroby i obchodu však vedl k další diferenciaci municipalit na bohaté a chudé a tento nerovnoměrný vývoj se stal jednou z příčin nežádoucí migrace obyvatelstva a kapitálu.

Ve 20. století se postavení územní samosprávy výrazně změnilo. V rámci budování blahobytu byl stát nucen po tržních selháních přejít ve 20. století od politiky nezasahování státu do hospodářství k politice zasahování státu do veřejných věcí. Jedním z hlavních nástrojů, kterými se stát snažil ovlivnit reprodukční proces, byly veřejné finance. V průběhu první poloviny 20. století se projevovaly výraznější centralizační tendence, které byly ovlivňovány zejména světovými válkami, krizovými jevy a koncentrací a centralizací kapitálu.¹⁵

---

¹³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, hlava VII, článek 99.

¹⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s 11-14.

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. Praha: Victoria Publishing, 1995, s. 10.

Po 2. světové válce v mnoha zemích pokračovaly vlny migrace do měst a stále zvyšující se požadavky kladené na územní samosprávu. Především se jednalo o potřebu budování infrastruktury a zajištění lokálních veřejných statků, jako je základní vzdělání, zdravotní péče či důstojné bydlení. Zároveň se projevil opačné tendence než v 1. polovině 20. století, směřující naopak k posílení územní samosprávy, a to i v ekonomické oblasti.

Ve 2. polovině 20. století je územní samospráva chápána jako forma veřejné vlády a veřejné správy, to znamená, že stát uznává schopnost územní samosprávy samostatně spravovat věci veřejné na svém území. Toto území je menší než území státu. Docházelo tedy k decentralizaci.¹⁶

3.2 Vývoj územní samosprávy na našem území

Obecně řečeno, územní samospráva vznikala dvěma způsoby – přirozeně a uměle. Přirozený vývoj je přímým důsledkem přirozeného osídlení, kdy se větší či menší počet lidí usadí na tomtéž místě a vzniká tak obec nebo město bez jakýchkoli zásahů zevnějška. Na druhou stranu, umělý způsob vzniku se bez zásahu státu, panovníka nebo okolních měst neobejde. Zpravidla se jedná o vytvoření vyššího stupně samosprávy, sdružujícího obce a města, na základě předešlé dohody.

Obdobným způsobem vznikala územní samospráva i na našem území. Po vzniku Československé republiky v roce 1918 byla převzata struktura územní samosprávy z Rakouska-Uherska a postupnými zákonnými úpravami došlo ke sdružení stupňů samosprávy do následující podoby:

1. obec nebo město
2. okres
3. země¹⁷

Dalším důležitým zlomem ve vývoji územní samosprávy bylo po druhé světové válce nahrazení obcí a okresů jakožto článků územní samosprávy místními, okresními a krajskými národními výbory, které měly samostatné postavení. Po roce 1948 se tedy výrazně mění a postupně likviduje územní samospráva. K 31. prosinci 1949 došlo

---

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 14-19.

¹⁷ PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 108-109.

ke znárodnění majetku obcí a rozpočty národních výborů se v následujících třech letech stávají součástí státního rozpočtu.¹⁸

K obnově územní samosprávy na našem území dochází až po roce 1989, konkrétně v roce 1990, přijetím nové legislativy týkající se obcí. První fáze reformy územní samosprávy se soustředila především na změny územního členění (obce a města se stala základními municipálními samosprávnými útvary, koncem roku zanikly všechny úrovně národních výborů). Obec se stává rovněž samostatným právním a ekonomickým subjektem, tedy dochází k oddělení územní samosprávy od státní správy a moci.^{19,20} Pro první fázi reformy veřejné správy ČR bylo rozhodující v roce 1997 přijetí ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, avšak naplnění tohoto zákona se uskutečnilo až skutečným zřízením 14 krajů od 1. 1. 2000.²¹

V rámci následné druhé fáze reformy územní samosprávy došlo dne 31. 12. 2002 k ukončení činnosti okresních úřadů a jejich působnosti byly přeneseny převážně na obce s rozšířenou působností a v menším rozsahu do přenesené působnosti krajů, popřípadě na orgány státní správy.^{22, 23}

Třetí fází reformy může být označen stále probíhající *STRATEGICKÝ RÁMEC ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR NA OBDOBÍ 2014-2020*, který má za úkol směřovat zejména ke zkvalitnění výkonu veřejné správy orgány územní samosprávy, se zaměřením na úroveň malých obcí. Předcházející dvě fáze přinesly poměrně rozsáhlé změny, co se organizace územní správy týče, tato třetí fáze se zaměřuje primárně na obsahovou stránku reformy, která souvisí s otázkami účinnosti veřejné správy, správní kultury, etiky, informatizace a modernizace.²⁴

---

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. Praha: Victoria Publishing, 1995, s. 21.

¹⁹ tamtéž, s. 25-26.,

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 72-73.

²¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 25.

²² tamtéž, s. 24-25.

²³ KLUSÁČEK, Petr. *Problematika malých obcí v České republice s ohledem na chod a efektivitu správy*. Brno, 2008, s. 43, s. 49.

²⁴ tamtéž, s. 43, s. 49.

3.3 Funkce územní samosprávy

Všeobecně je územní samospráva reprezentantem svých občanů, se kterými zároveň spolupracuje, jelikož činnost i hospodaření municipální samosprávy je pod kontrolou jejich obyvatel. Každá územní samospráva plní na svém území různé funkce, avšak všechny funkce spolu navzájem úzce souvisí. Konkrétně jde především o funkci sociální a ekonomickou, přičemž někdy je k funkcím přiřazována ještě funkce územně technická.

SOCIÁLNÍ FUNKCE se přímo odvíjí od obyvatel územní samosprávy, jedná se tedy o zabezpečování sociální péče a sociálních služeb pro všechny, avšak zejména pro chudší vrstvy obyvatel. Tímto se územní samospráva snaží alespoň z části snižovat sociální diference. V případě sociální funkce se územní samospráva rovněž stará o bezpečnost občanů a obranu jejich majetku bez ohledu na to, z jaké sociálně ekonomické vrstvy pochází.²⁵ Sociální role obce je účinně nenahraditelná. V případě, že obec sociální potřeby svých obyvatel dostatečně nepokrývá, určitou pomoc mohou zajistit nestátní subjekty jako poskytovatelé sociálních služeb. Ti jsou pak ovšem z většinové části závislí na poskytnutí dotace.²⁶

Stále více se do popředí zájmu v souvislosti se snahou angažovat územní samosprávu při stabilizaci ekonomiky a zmírnění lokálních či regionálních projevů tržních selhání dostává EKONOMICKÁ FUNKCE. Úkolem této funkce je zabezpečovat veřejné statky pro své občany a za určitých podmínek může vystupovat rovněž jako soukromoprávní subjekt (prodávat či pronajímat svůj majetek, podnikat v rámci vedlejší hospodářské činnosti apod.).

Veřejné statky jsou jednou klasifikací rozděleny na čisté veřejné statky a smíšené veřejné statky. Hlavním rozdílem je, že čisté veřejné statky jsou nedělitelné spotřeby a jejich spotřeba je automatická. Na druhou stranu, smíšené veřejné statky jsou dělitelné a lze u nich tedy stanovit uživatelský poplatek a jejich spotřeba je buďto volitelná, či přikázána státem.²⁷

---

²⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 22-23.

²⁶ MACELA, Miloslav. *Obce a sociální politika*. Praha: Triada, 14. 9. 2015. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6698075>

²⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 24-25.

Druhou možností je dělení veřejných statků na²⁸:

1. NÁRODNÍ VEŘEJNÉ STATKY – například výstavba a údržba silnic, regulace vodních toků... - netýkají se jen lokálních obyvatelů, ale často mají z těchto statků prospěch i občané ostatní
2. MÍSTNÍ (LOKÁLNÍ) ČI REGIONÁLNÍ VEŘEJNÉ STATKY – například veřejné osvětlení, péče o veřejnou zeleň... - jsou místně ohraničeny, slouží především pro občany daného regionu
3. POPLATKOVÉ SLUŽBY – například čištění odpadních vod, často městská hromadná doprava – mají charakter smíšených až tržních statků, kdy poté volený orgán územní samosprávy vždy rozhoduje o výši poplatku a komu bude poplatek placen, zda do rozpočtu územní samosprávy či přímo provozovateli služby

V případě ÚZEMNĚ TECHNICKÉ FUNKCE se jedná o optimální využití daného území na základě územního plánu ve vztahu k různorodým aktivitám.

Mimo výše uvedených funkcí má každá územní samospráva nejen právo, ale i povinnost zvelebovat svůj majetek, respektovat požadavek maximální hospodárnosti při financování potřeb, rozvíjet potřebné vztahy s jinými obcemi i státem či koordinovat činnost ekonomických subjektů nepřímými metodami v souladu s veřejným zájmem své lokality.²⁹

---

²⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 26-30.

²⁹ tamtéž, s. 30-31.

4 Obec – územně samosprávný celek

Obce, jakožto základní územně samosprávné celky a územní jednotky státu, jsou vždy součástí vyššího územního samosprávného celku.³⁰ Mimo Ústavy ČR je územní samospráva upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, který zároveň definuje obec následně: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“³¹

Autorkou detailnější definice je například Provazníková, která uvádí, že: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodář s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje vlastní rozpočet.*“³²

4.1 Znaky obce

Obec je vymezena třemi základními znaky. Prvním z nich je ÚZEMÍ vymezené hranicí, druhým je samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce, tedy PŮSOBNOST, a v neposlední řadě jsou znakem také OBČANÉ dané obce.³³

Občané žijící na území obce mají trvalý pobyt, přičemž obec může rozhodnout také o tzv. čestném občanství obce i pro jiného občana. Na území obce existují firmy (právnícké osoby) a podnikatelé (fyzické osoby se sídlem nebo provoznou na území obce). Občané se podílejí na řízení obce, a to nepřímo prostřednictvím volených zástupců, či přímo prací v různých komisích, účastmi na veřejných zasedáních zastupitelstva nebo hlasováním v místních referendech.³⁴

---

³⁰ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, hlava VII, článek 2. 2

³¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

³² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 27.

³³ PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008, s. 119.

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 79.

4.2 Působnost obce

Zákon o obcích vymezuje dva typy funkcí – vlastní samosprávnou funkci (samostatnou působnost) a přenesenou funkci (přenesenou působnost).

4.2.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, o kterých může obec samostatně rozhodovat a které jsou v zájmu obce a občanů obce. Veškeré pravomoci tohoto samostatného rozhodování jsou upraveny zákonem o obcích a jen zákonem může být rozsah pravomocí samostatné působnosti omezen. Obecně se jedná především o zajišťování statků a služeb lokálního charakteru pro své občany, ale také o rozhodování o směrech následného sociálně ekonomického rozvoje obce (například výhodnými podmínkami pro podnikání či vytvářením nových pracovních míst).³⁵

Dle zákona o obcích je obcím (jednotlivým orgánům) uděleno mnoho pravomocí, jedná se například o:

- hospodaření obce s vlastním majetkem;
- rozpočet a závěrečný účet obce;
- peněžní fondy obce;
- vyhlášení místního referenda;
- zřizování místní policie;
- spolupráce s jinými obcemi;
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce atd.³⁶

4.2.2 Přenesená působnost

V rámci přenesené působnosti vykonává obec státní správu, která je na ni přenesena ze zákona, avšak rozsah přenesené působnosti je u jednotlivých obcí v ČR rozdílný. Problematiku přenesené působnosti upravuje nejen Zákon o obcích, ale především celá řada dalších zvláštních zákonů. Tuto působnost lze jinými slovy nazvat jako delegování činností státem za účelem efektivnějšího fungování státu.³⁷

---

³⁵ Zákon č. 313/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

³⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 86.

Na základě rozsahu přenesené působnosti rozlišujeme obce na^{38, 39}:

a) obce se základním rozsahem přenesené působnosti, které mají ve své působnosti například:

- vydávání nařízení obce;
- rozhodování o místních a účelových komunikacích;
- správa drobných vodních toků
- projednávání přestupků

b) obce s pověřeným obecním úřadem, do jejichž kompetencí spadá například:

- zajištění voleb do Parlamentu ČR, do zastupitelstev krajů, obcí a do Evropského parlamentu;
- rozhodování o poskytování peněžité a věcné dávky nebo půjčky;
- orgán ochrany přírody

c) obce s obecním úřadem s rozšířenou působností, které mají například tyto kompetence:

- evidence obyvatel;
- vedení registru obyvatel;
- vydávání OP, ŘP, cestovních dokladů;
- živnostenský úřad;
- péče o staré, zdravotně postižené a nepřízpůsobivé občany

Obce s rozšířenou působností ve správním obvodu jednoho krajského úřadu mezi sebou v některých případech mohou od 1. ledna 2003 uzavřít tzv. VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVU, na základě které má jedna obec právo vykonávat určité záležitosti v rámci přenesené působnosti pro obec druhou. Činnosti, které mohou být předmětem veřejnoprávní smlouvy, vymezuje zákon o obcích, ale aby obce tuto smlouvu mohly uzavřít, potřebují souhlas krajského úřadu.⁴⁰

---

³⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

³⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 29-30.

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 86.

4.3 Orgány obce

V České republice jsou orgány obce vymezeny v Zákoně o obcích a jsou jimi:

- zastupitelstvo obce,
- rada obce,
- starosta a jeho zástupci,
- obecní úřad,
- výbory,
- komise,
- odbory a oddělení obecního úřadu

4.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je nejvyšším voleným orgánem obce vycházejícím přímo z komunálních voleb obce. Zastupitelstvo má hlavní rozhodovací pravomoci v oblasti samostatné působnosti. Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů a aby bylo usnesení, rozhodnutí nebo volba zastupitelstva platná, je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva jsou vždy veřejná, svolaná starostou, řízena předem schváleným jednacím řádem a rovněž je vždy vyhotoven zápis, který musí být ze zákona veřejně přístupný všem občanům obce k nahlédnutí.⁴¹

Počet členů zastupitelstva obce, volených na 4leté období, se odvíjí zejména od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu, přičemž obec o počtu obyvatel⁴²:

- do 500 obyvatel má 5-15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel má 7-15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel má 11-25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel má 15-35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel má 25-45 členů,
- nad 150 000 obyvatel má 35-55 členů.

---

⁴¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁴² tamtéž

4.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce, který v rámci samostatné působnosti podléhá dohledu zastupitelstva. O otázkách spadajících do rozšířené působnosti je radě obce povoleno rozhodovat, pouze stanoví-li tak zákon.

Rada obce je tvořena starostou, dále místostarostou (místostarosty) a dalšími členy volenými z řad zastupitelstva obce. Počet členů rady je vždy lichý a pohybuje se mezi 5 a 11 členy, přičemž nikdy nesmí přesahovat 1/3 počtu členů zastupitelstva. Schůze rady se mohou konat na nepravděelné bázi a jsou neveřejná. Stejně jako u zastupitelstva, je rada schopná se usnášet a její usnesení je možno považovat za platné, je-li přítomna/vyjádří souhlas nadpoloviční většina všech členů rady.⁴³

4.3.3 Starosta a jeho zástupci

Starosta je představitelem obce, který ji zastupuje navenek, a spolu se svými zástupci ho volí do funkce zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta s místostarosty se za výkon své funkce zodpovídají zastupitelstvu obce. Starosta mimo jiné svolává a také řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce a spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.⁴⁴

Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti či v době, kdy se starosta své funkce vzdal nebo byl odvolán a současně není zvolen nový starosta. Počet místostarostů se může lišit, závisí čistě na zastupitelstvu, kolik místostarostů zvolí a jaké jim svěří úkoly.⁴⁵

4.3.4 Obecní úřad

V čele obecního úřadu stojí starosta, zastupován místostarostou (místostarosty), dále obecní úřad tvoří tajemník (pokud je tato funkce zřízena) a zaměstnanci úřadu. Obecní úřad má na starosti administrativně organizační činnosti, související jak se samostatnou, tak i s přenesenou působností, přičemž větší rozsah přenesené působnosti zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁴⁶

---

⁴³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁴⁴ tamtéž

⁴⁵ tamtéž

⁴⁶ tamtéž

V rámci samostatné působnosti plní obecní úřad zejména úkoly přidělené zastupitelstvem/radou obce, pomáhá výborům a komisím a rozhoduje v případech stanovených Zákonem o obcích či zákonem zvláštním.

4.3.5 Výbory

Mezi další z kompetencí zastupitelstva patří možnost zřízení výborů jakožto jeho iniciativního a kontrolního orgánu. Počet výborů je závislý na rozhodnutí zastupitelstva obce, ale výbor finanční a kontrolní musí být zřízen vždy. V obcích, kde dle posledního sčítání lidu žije více než 10 % občanů jiné než české národnosti, se rovněž zřizuje (na základě písemné žádosti spolku zastupujícího zájmy národnostní menšiny) výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo může také zřídit v částech obce osadní nebo místní výbory.⁴⁷

Výbor za své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce, které jej pověřuje úkoly. Předsedou výboru je zpravidla člen zastupitelstva, počet členů je lichý a usnesení výboru jsou platná, souhlasila-li nadpoloviční většina všech členů výboru.

4.3.6 Komise

Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Jestliže byl komisi svěřen dle zákona o obcích výkon přenesené působnosti, komise se stává výkonným orgánem. Své náměty a stanoviska předkládají komise radě obce, které se ze své činnosti také odpovídají.⁴⁸

4.3.7 Odbory

Odbory jsou výkonnými orgány obce, jejich počet, název a náplň činností nejsou předepsány, a proto se v jednotlivých obcích liší. Jejich počet závisí zejména na velikosti obce a rozsahu samostatné a přenesené působnosti.

V malých obcích je zakládáno zpravidla méně odborů než v obcích větších, kde se odbory mohou dále členit i na jednotlivá oddělení. Pravidlo, které ovšem platí pro všechny obce, uvádí Peková v knize *Hospodaření a finance územní samosprávy: Jestliže má být řízení obce efektivní, musí spolu odbory spolupracovat.*⁴⁹

---

⁴⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁴⁸ tamtéž

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, s. 90.

4.4 Rozpočet obce

Rozpočet obce lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Rozpočet obce spolu s rozpočtem kraje (jakožto rozpočty sestavované na úrovni územně samosprávného celku) spadají do soustavy veřejných rozpočtů. Soustavy veřejných rozpočtů tvoří státní rozpočet, rozpočty krajů, obcí, organizačních složek a příspěvkových organizací, Regionálních rad regionů soudržnosti a rozpočty dobrovolných svazků obcí.⁵⁰

Na rozpočet obce lze nahlížet jako na FINANČNÍ PLÁN sestavovaný na období jednoho kalendářního roku (také rozpočtového roku), který by měl zajistit především solventnost obce. Dalším možným pohledem je rozpočet jako BILANCE, která bilancuje příjmy a výdaje za určité rozpočtové období. Třetí možností, jak je možné chápat rozpočet obce, je jako NÁSTROJ PROSAZOVÁNÍ CÍLŮ municipální a regionální politiky prostřednictvím alokace zdrojů mezi různé činnosti obce, stanovení priorit v rámci poskytování lokálních veřejných statků apod.⁵¹

Pravidlem vždy je, že rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný.⁵²

Dle rozpočtové skladby jsou příjmy, výdaje a ostatní operace územních rozpočtů druhově členěny do osmi tříd^{53, 54}:

- třída 1 DAŇOVÉ PŘÍJMY – povinné, neopětované příjmy obecního rozpočtu plynoucí z daní, sociálního a zdravotního pojištění, poplatků a doplateků včetně daní a sankcí za pozdní či nesprávné placení
- třída 2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY – veškeré opětované příjmy, například příjmy z podnikatelské činnosti obce, z prodeje neinvestičního majetku, zboží či služeb
- třída 3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY – především příjmy z prodeje investičního (dlouhodobého) majetku a finančních aktiv (podíly, dlouhodobé CP), investiční dary
- třída 4 PŘIJATÉ TRANSFERY – dotace, granty, příspěvky či podpory z veřejných rozpočtů

---

⁵⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 51-52.

⁵¹ tamtéž, s. 51-52.

⁵² tamtéž, s. 63.

⁵³ tamtéž, s. 105.

⁵⁴ Vyhláška č. 323/2002 Sb., vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

- třída 5 BĚŽNÉ VÝDAJE – použití finančních prostředků zejména na neinvestiční nákupy nebo na poskytnutí neinvestičních půjček
- třída 6 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE – investiční nákupy, tedy výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku, akcií a majetkových účastí
- třída 8 FINANCOVÁNÍ – tato třída má zvláštní postavení, jelikož zahrnuje operace zabývající se financováním schodku rozpočtu nebo naopak využitím přebytku rozpočtu

4.4.1 Rozpočtový proces

Do rozpočtového procesu jsou zahrnuty všechny činnosti, které jsou potřebné k řízení hospodaření obce v daném rozpočtovém období. Samotný rozpočet se v České republice sestavuje na jeden kalendářní rok, avšak rozpočtový proces je delší (obvykle 1,5 až 2 roky).⁵⁵

ETAPY ROZPOČTOVÉHO PROCESU⁵⁶

1. analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období
2. sestavení návrhu rozpočtu
  - obec sestavuje rozpočet vždy v návaznosti na svůj střednědobý rozpočtový výhled (viz podkapitola 4.4.2) a také na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria státu a údajů z rozpočtu kraje⁵⁷
3. projednávání a schvalování
  - projednání je náplní výkonných orgánů, tedy finančního výboru a rady obce, schvalování je výhradní pravomocí zastupitelstva obce
4. kontrola plnění rozpočtu
5. přehled o skutečném plnění rozpočtu
  - data vycházející ze závěrečného účtu obce
6. následná kontrola
7. aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu

Skutečný rozpočet se během rozpočtového období téměř vždy odchýlí od rozpočtu schváleného, ať už v důsledku organizačních změn, změn zákonů nebo

---

⁵⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 63.

⁵⁶ tamtéž, s. 63-64.

⁵⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

nepředvídatelných skutečností. V tomto případě je nutno rozpočtový deficit uhradit následujícími způsoby:

- změnou rozpočtu schválenou zastupitelstvem
- využitím prostředků z mimorozpočtových zdrojů (fondy rezerv obce)
- realizací rozpočtových opatření (povolené přesuny prostředků mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů rozpočtu)⁵⁸

4.4.2 Rozpočtový výhled

Povinnost sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled ukládá všem obcím od roku 2001 zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtový výhled je „... nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.“⁵⁹

Každý územně samosprávný celek sestavuje rozpočtový výhled alespoň ve čtyřech základních ukazatelích, kterými jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Podrobnější zpracování však může obci napomoci k přesnějšímu plánu.⁶⁰

Obec je povinna zveřejnit rozpočtový výhled na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení a dále jej oznámit na úřední desce, kde je k nahlédnutí ve formě veřejné listiny. Dokument musí být těmito způsoby přístupný až do schválení nového rozpočtového výhledu obce.⁶¹

---

⁵⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 65-66.

⁵⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁶⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 66-67.

⁶¹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 Profil obce Orlová

5.1 Charakteristika obce

Nejstarší doložená písemná zmínka o městě Orlová je uvedena v listině vratislavského biskupa Vavřince z roku 1223 a samotný název „Orlová“ je pak datován do roku 1227 spolu se související pověstí o vzniku obce. Znak města je v současné době tvořen třemi symboly. Orlice ztělesňuje název Orlová a zároveň se váže k nejstarším dějinám obce, listnatý strom představuje erbovní znamení z nejstarších pečeti a zároveň území, na kterém Orlová vznikla (lužní prales), a zkřížená hornická kladívka byla symbolem rozvoje těžby uhlí a souvisejícím rozmachem celé obce Orlová.⁶²

Obrázek 1 - Znak města Orlová

Město Orlová se nachází v okrese Karviná spadajícím do Moravskoslezského kraje, přičemž leží 18,7 km východně od krajského města Ostravy. Územně Orlová spadá rovněž do české části Hornoslezské pánve – tzv. Ostravsko-karvinský revír, který je charakteristický nejvýznamnějšími zásobami černého uhlí v České republice. Od roku 2003 je Orlová obcí s rozšířenou působností a pod její správu spadá mimo město Orlovou i obec Doubrava a město Petřvald.

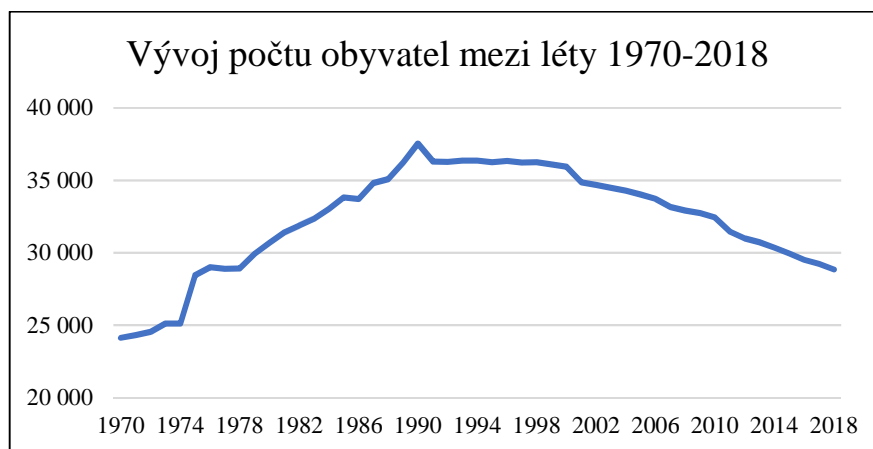
Celková katastrální rozloha obce 2 467 ha je z 40 % tvořena půdou zemědělskou (především orná půda a zahrady) a z 60 % půdou nezemědělskou. Orlová je rozdělena do čtyř místních částí, kterými jsou Orlová 1 – Město, 2 – Lazy, 3 – Poruba a 4 – Lutyně, která je rozlohou největší a zároveň je podílově s přibližně 76 % veškerých obyvatel Orlové nejobydlenější částí obce.⁶³

Počtem obyvatel se řadí Orlová mezi padesát největších měst v rámci České republiky, avšak od roku 2000 se potýká s trendem klesajícího počtu obyvatel. Ke konci

⁶² CICHÁ, Irena. *Orlová v proměnách času*. Bystřice: Regio, 2010, s. 9.

⁶³ *Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017-2033*. Orlová, 2017.

roku 2018 se k trvalému bydlišti v obci hlásilo 28 852 obyvatel, což je téměř o 20 % méně než v roce 2000, kdy počet obyvatel dosahoval hodnot jen lehce pod 36 000.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel Orlové (1970–2018), zdroj dat: ČSÚ

Co se týče vzdělanostní struktury obyvatelstva, úroveň vzdělání je bohužel v porovnání s Českou republikou i Moravskoslezským krajem (MSK) podprůměrná. Tři pětiny obyvatel mají úplné střední vzdělání či střední s výučním listem, jedna pětina pouze základní vzdělání a vysokoškolsky vzdělaných osob žije v Orlové necelých 7,5 % (přičemž průměr ČR je 12,5 %).⁶⁴

Obec Orlová má základní občanskou vybavenost na dobré úrovni – 5 mateřských, 7 základních a 5 středních škol, nemocnici, soukromá zdravotní střediska, lékárny, knihovnu, obchody, sportovní areál se zimním stadionem a tenisovými kurty, krytý bazén, kulturní dům s kinem atd.

Veřejná doprava je v Orlové prozatím kompletně zajišťována autobusovými spoji, přičemž začlenění orlovské MHD do Integrovaného systému Moravskoslezského kraje ODIS proběhlo až v červnu 2018. Skrz Orlovou jsou sice vystavěny koleje, avšak obec nemá funkční vlakové nádraží a od roku 1967 jsou koleje využívány pouze pro účely nákladní dopravy. Absence nefunkčního vlakového nádraží je pro obec jeden z největších problémů, jelikož právě Orlová je jediným městem nad 10 tisíc obyvatel a zároveň největším městem bez vlakového nádraží pro osobní dopravu. Orlová však nepřišla pouze o vlakové nádraží. Především v důsledku důlní činnosti byl rok 1973 rokem ukončení tramvajové dopravy spojující Orlovou s blízkým okolím.⁶⁵

⁶⁴ Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017-2033. Orlová, 2017.

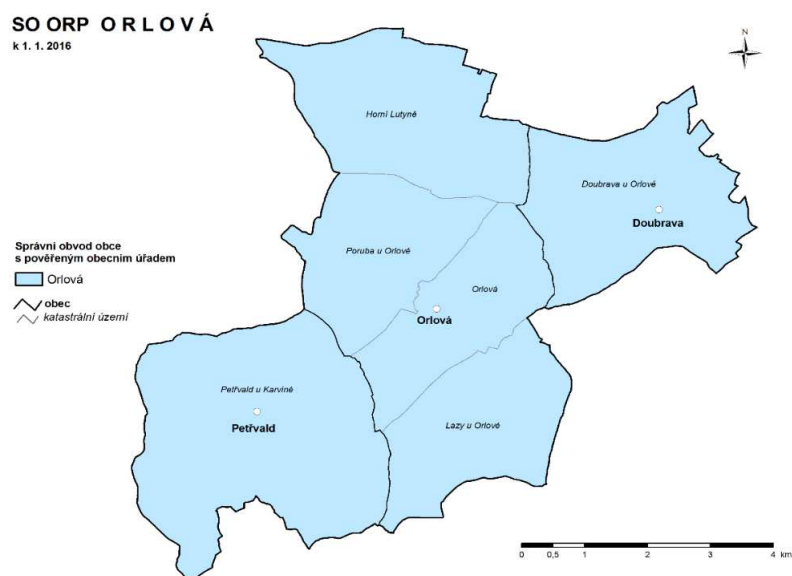
⁶⁵ STEINER, Jan. Dějiny města Orlové v datech: k 90. výročí povýšení Orlové na město: 1922-2012. Orlová: Město Orlová, 2013

Kulturní život ve městě nepatří mezi nejbohatší v regionu, avšak několik událostí je nutno vyzvednout. Mimo akce pořádané Domem kultury města Orlové (například každoroční „Gulášfest“, „Dny města“ či benefiční „Rocktherapy“) se Orlová pyšní pořádáním „Mezinárodního mistrovství juniorů v badmintonu“ a především od roku 1987 organizací každoročního Světového poháru v cyklistickém závodě žen „Gracia Orlová“.

Podnikání ve městě zaostává za regionálním průměrem, a to především na úrovni středních a velkých podniků. V Orlové nesídlí ani jeden zaměstnavatel s více než 500 ani více než 250 zaměstnanci a zaměstnavatelé s více než 100 zaměstnanci existují v obci pouze tři. Většina zaměstnavatelů má silnou vazbu právě na veřejný sektor, jelikož největším zaměstnavatelem je samotné město Orlová (městský úřad a městská policie) hned v závěsu se SMO, městskou akciovou společností. Mezi největší soukromé zaměstnavatele sídlící v Orlové patří společnosti působící především na trhu s nábytkem, kamionovou dopravou, důlní činností, strojními pracemi a automobily.⁶⁶

5.2 Správa obce

Orlová se dohromady s Doubravou a Petřvaldem jakožto obec s rozšířenou působností (ORP) rozkládá na druhém nejmenším území v kraji hned za ORP Českým Těšínem. Městský úřad města Orlová vykonává v rámci přenesené působnosti i na územní Petřvaldu a Doubravy činnosti související především se sociálně-právní ochranou dětí, sociální péčí a ekonomicko-správními záležitostmi.⁶⁷

Obrázek 2 - Správní obvod města Orlová, zdroj: SPRM Orlová

⁶⁶ Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017-2033. Orlová, 2017.

⁶⁷ tamtéž

Od komunálních voleb konaných v roce 2018 stojí v čele Orlové starosta Mgr. Miroslav Chlubna, zastupován dvěma místostarosty, a to panem Miroslavem Kolářkem a paní Bc. Naděždou Kubalovou. Zastupitelstvo města má v současné době 31 členů, z nichž 9 je souběžně i členy Rady města.

Mimo výboru finančního a kontrolního, které musejí být v obci zřízeny vždy, zastupitelstvo města zřídilo jako poradní orgán také výbor pro strategické plánování rozvoje města Orlová a tři osadní výbory (Orlová-Poruba, Zimný důl-Lazy a Výhoda).

Komisí, jakožto poradních orgánů rady obce, je v Orlové deset a konkrétně se jedná o⁶⁸:

- komisi pro školství, děti a mládež
- komisi pro dopravu
- komisi pro kulturní a spolkovou činnost
- komisi pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy
- komisi pro zdravotnictví a sociální služby
- komisi pro sport
- komisi pro média
- komisi bytovou a pro přidělování bytů v DP
- komisi pro zdravou Orlovou
- komisi k ověřování znalostí místopisů, právních předpisů upravujících taxislužbu a ochranu spotřebitele a znalostí obsluhy taxametry řidiči taxislužby na území města Orlová

Zastupitelstvo města Orlové ke dni 25. 2. 2019 usnesením č. 54/3 schválilo znění výzvy v rámci pilotního projektu participativního rozpočtu města Orlové na rok 2019. Město Orlová vyčlenilo jeden milión korun, o jehož využití mohou rozhodovat na základě předložených projektů a následného hlasování občané města.⁶⁹

---

⁶⁸ Komise RM. *Město Orlová*. Městský úřad Orlová, 2019. Dostupné z: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/komise-rm/>

⁶⁹ Participativní rozpočet. *Město Orlová*. Městský úřad Orlová, 2019. Dostupné z: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/zpravodajstvi/aktuality/35041-obcane-se-mohou-podilet-na-zmenach-ve-meste.html>

6 Analýza hospodaření obce Orlová

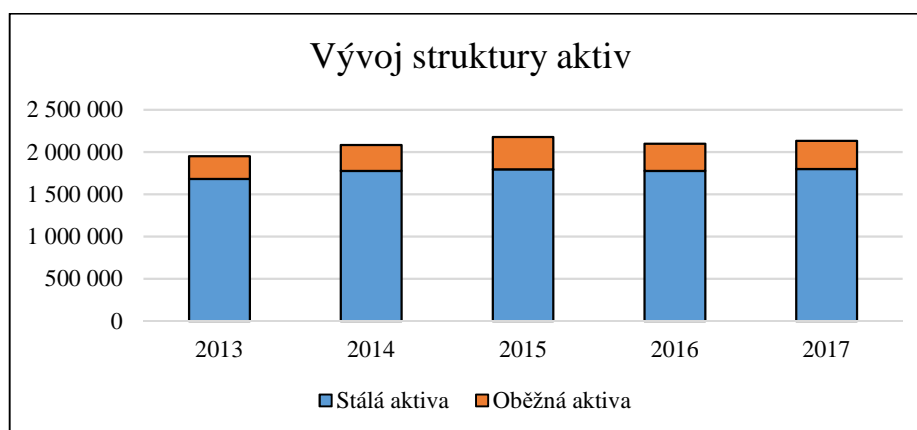
Pro analýzu hospodaření obce Orlová jsem využila nejen analýzu rozpočtovou založenou na posuzování vývoje hospodaření minulého i plánovaného v rámci stanoveného časového období, ale pro větší komplexnost výsledků také analýzu rozvahovou. V této kapitole se tedy budu zabývat analýzou majetku obce spolu se zdroji krytí majetku, sledováním příjmů a výdajů rozpočtu obce mezi léty 2013-2017 a také rozpočtovým výhledem Orlové do roku 2021.

Data pro účely této práce jsou čerpána z rozpočtů (schválených hodnot i skutečných výsledků), rozvah a výkazů zisku a ztrát poskytnutých MěÚ Orlová. Jedná se o údaje zpracované na základě licence města Orlové systémem GINIS Standard – UCR GORDIC s. r. o. Rovněž byl použit informační portál Ministerstva financí MONITOR.

6.1 Analýza majetku obce

Jako u většiny jiných ekonomických subjektů se dle rozvahy celková aktiva obce dělí na aktiva stálá a aktiva oběžná. Do kategorie stálých aktiv spadá dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek a dlouhodobé pohledávky. Ze skupiny oběžných aktiv se do majetku obce řadí zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. V případě obcí je struktura majetku tvořena zejména aktivy stálými.

Vývoj struktury majetku obce Orlová, který je znázorněn v grafu č. 2, má ve sledovaném období smíšený průběh. Mezi léty 2013 až 2017 se hodnota aktiv zvyšovala, avšak v roce 2016 přišel pokles následovaný opětovným nárůstem v roce následujícím. Navýšení stejně jako pokles aktiv stálých je vždy synchronně doprovázen navýšením nebo poklesem aktiv oběžných. Celková hodnota aktiv má však poměrně stabilní výši pohybující se kolem 2 mil. Kč.

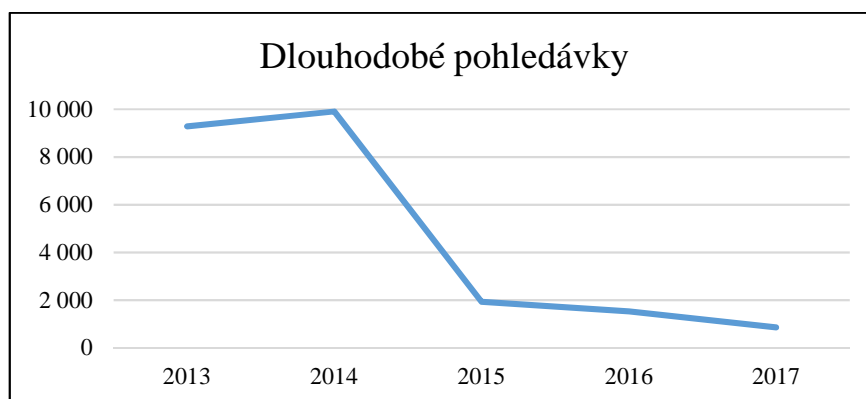
Graf 2 - Vývoj struktury aktiv (2013-2017) v tis. Kč

Konkrétní skladbu dlouhodobého majetku lze vidět v tabulce č. 1. Nejpodstatnější složkou, tvořící téměř 80 % veškerého dlouhodobého majetku obce Orlová, je dlouhodobý hmotný majetek. Jedná se zejména položky stavby, pozemky a samostatné movité věci. Dlouhodobý finanční majetek je svým podílem okolo 20 % na celkovém dlouhodobém majetku rovněž velmi důležitou složkou a spolu s krátkodobým finančním majetkem (oběžná aktiva) tvoří celkový finanční majetek obce. Čistá hodnota právě celkového finančního majetku Orlové má od roku 2011 mírně rostoucí tendenci, což značí, že se obec po rozprodání více než poloviny dlouhodobého finančního majetku mezi roky 2010 a 2011 snaží o mírné, ale postupné a pravidelné navyšování hodnoty finančního majetku obce.

Tabulka 1 - Struktura stálých aktiv (2013-2017) v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Dlouhodobý nehmotný majetek	9 758	9 539	10 935	10 994	11 287
Dlouhodobý hmotný majetek	1 315 686	1 399 120	1 425 175	1 406 466	1 425 264
Dlouhodobý finanční majetek	348 340	357 024	357 557	357 314	360 976
Dlouhodobé pohledávky	9 281	9 906	1 934	1 534	860
Stálá aktiva celkem	1 683 065	1 775 589	1 795 601	1 776 308	1 798 387

Výrazný meziroční rozdíl v položce Dlouhodobé pohledávky na přelomu let 2014/2015 je zřejmý z následujícího grafu.

Graf 3 - Vývoj dlouhodobých pohledávek (2013-2017) v tis. Kč

Do roku 2014 byla v této položce zahrnuta půjčka města podnikatelskému subjektu z Investičního fondu ve výši 7 449 tis. Kč. Půjčka byla poskytnuta především v zájmu rozvoje podnikání v regionu, avšak nejmenovaná stavební firma půjčku nebyla schopna splatit a nyní se nachází v likvidaci. Přes pokus získat alespoň část finančních prostředků zpět i právní cestou bylo město v roce 2015 (kdy už bylo jasné, že finanční prostředky jsou nenávratně ztraceny) nuceno vytvořit opravnou položku v plné výši původní půjčky.

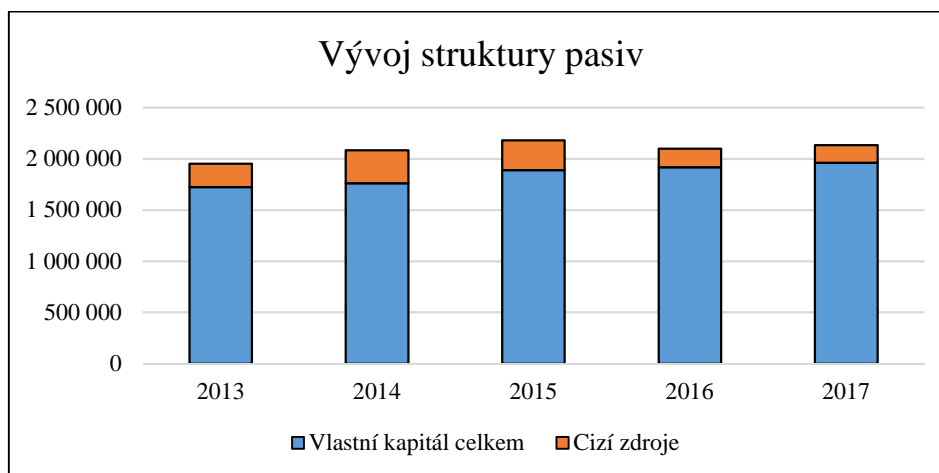
Tabulka 2 - Struktura oběžných aktiv (2013-2017) v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Zásoby	86	55	65	66	38
Krátkodobé pohledávky	80 107	118 330	191 752	83 792	89 762
Krátkodobý finanční majetek	189 355	190 383	192 890	239 234	245 384
Oběžná aktiva celkem	269 548	308 768	384 707	323 092	335 184

Výše oběžného majetku v průběhu sledovaných pěti let jsou uvedeny v tabulce č. 2. Největší podíl má na celkových oběžných aktivech krátkodobý finanční majetek, jež byl zmíněn již výše v souvislosti s majetkem finančním dlouhodobým a skládá se zejména ze základního běžného účtu a ostatních běžných účtů města Orlové. Tyto krátkodobé finanční prostředky jsou vysoce likvidní a k dispozici pro okamžitou potřebu, proto je jejich vývoj kolísavý a ne zcela předvídatelný. Prostředky na běžných účtech jsou rovněž považovány za velmi významnou rezervu města. Krátkodobé pohledávky zahrnují především krátkodobé půjčky, krátkodobé poskytnuté zálohy a pohledávky za odběrateli.

6.2 Analýza zdrojů krytí majetku obce

Zdroje krytí majetku obce, neboli rozvahová pasiva, jsou zpravidla rozděleny na kapitál vlastní a zdroje cizí. V rozvaze obce Orlová se poměr těchto dvou kategorií pohybuje v průměru okolo 85-90 % (vlastní kapitál) k 10-15 % (cizí zdroje). Struktura pasiv v průběhu sledovaného období je zachycena v grafu č. 4.

Graf 4 - Vývoj struktury pasiv (2013-2017) v tis. Kč

Detailnější strukturu vlastního kapitálu je možno vidět v tabulce č. 3, která zachycuje hodnoty hlavních složek vlastního kapitálu v průběhu sledovaného období. Na první pohled je patrné, že město Orlová využívá jako zdroj krytí majetku především vlastní kapitál, což je obecně považováno jako bezpečné, avšak z pohledu ceny financování je tento způsob dražší než financování ze zdrojů cizích.

Tabulka 3 - Struktura vlastního kapitálu (2013-2017) v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Jmění účetní jednotky	2 130 288	2 169 638	2 256 788	2 235 653	2 231 673
Fondy účetní jednotky	136 120	118 118	155 576	162 313	148 329
Výsledek hospodaření	-541 411	-525 326	-523 717	-480 073	-418 772
Vlastní kapitál celkem	1 724 997	1 762 430	1 888 648	1 917 893	1 961 229

Největší část vlastních zdrojů je tvořena jměním účetní jednotky (obce), která je vzhledem ke ztrátovému výsledku hospodaření dle účetní závěrky vždy vyšší než samotný celkový vlastní kapitál. Kapitál ve fondech obce Orlová se pohybuje mezi 118 mil. Kč a 162 mil. Kč, přičemž tato částka je rozdělena například do Fondu podpory bydlení, Investičního fondu, Státního zemědělského intervenčního fondu či Fondu rezerv a rozvoje.

Položka Výsledek hospodaření (jakožto rozdíl mezi výnosy a náklady obce) je v průběhu celého sledovaného období zaznamenávána jako minusová v důsledku prodeje velké části dlouhodobého finančního majetku v roce 2011 – konkrétně dlouhodobých cenných papírů a podílů v hodnotě 507 410 tis. Kč. Ztrátové, i když zdaleka ne v tak vysoké výši, byly výsledky hospodaření i následujících dvou let, přičemž obrat přišel až v roce 2014, kdy město Orlová dosáhlo zisku 16 085 tis. Kč v běžném účetním období a celková ztráta se tím mírně snížila. Tento trend snižujícího se ztrátového hospodářského výsledku pokračoval i v následujících letech, a proto je ztrátový výsledek hospodaření v roce 2017 o 22,65 % nižší než v roce 2013.

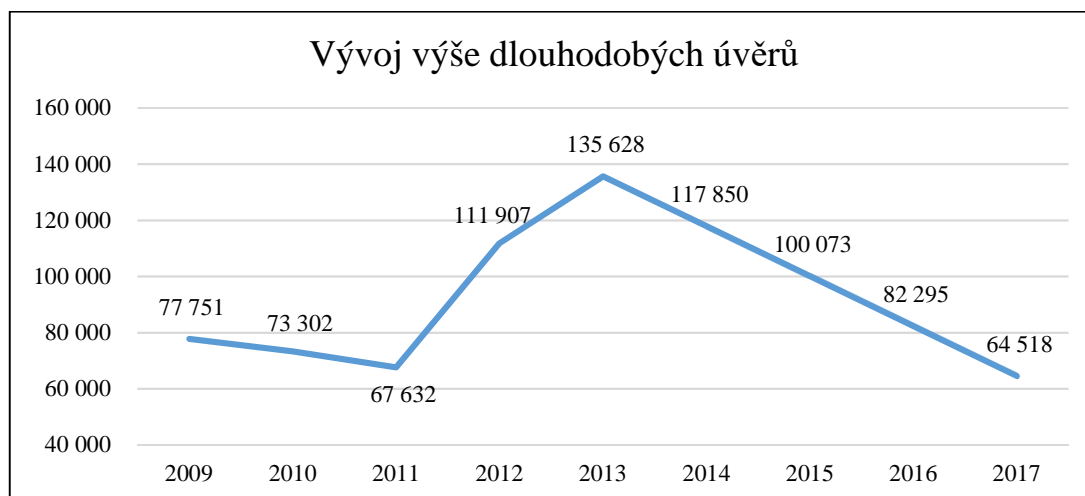
Tabulka 4 - Struktura cizích zdrojů (2013-2017) v tis. Kč

	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	149 736	136 726	100 073	83 455	71 405
Krátkodobé závazky	77 880	185 200	191 587	98 051	100 937
Cizí zdroje	227 616	321 927	291 660	181 506	172 342

Jak již bylo zmíněno, cizí zdroje tvoří poměrově 10-15 % celkových pasiv, přičemž hodnota cizích zdrojů je rozdělena pouze mezi Dlouhodobé a Krátkodobé závazky. Rezervy město Orlová již několik let nevytváří, avšak disponuje významnou peněžní rezervou na svých běžných účtech.

Dlouhodobé závazky jsou v letech 2013 a 2014 tvořeny položkami Dlouhodobé úvěry a Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery, v roce 2015 pouze Dlouhodobými úvěry a v posledních dvou sledovaných letech se k položkám Dlouhodobé úvěry a Dlouhodobé

přijaté zálohy na transfery přidává ještě položka Ostatní dlouhodobé závazky. Výše dlouhodobých úvěrů (DÚ) obce v průběhu delšího období jsou zachyceny v grafu č. 5.

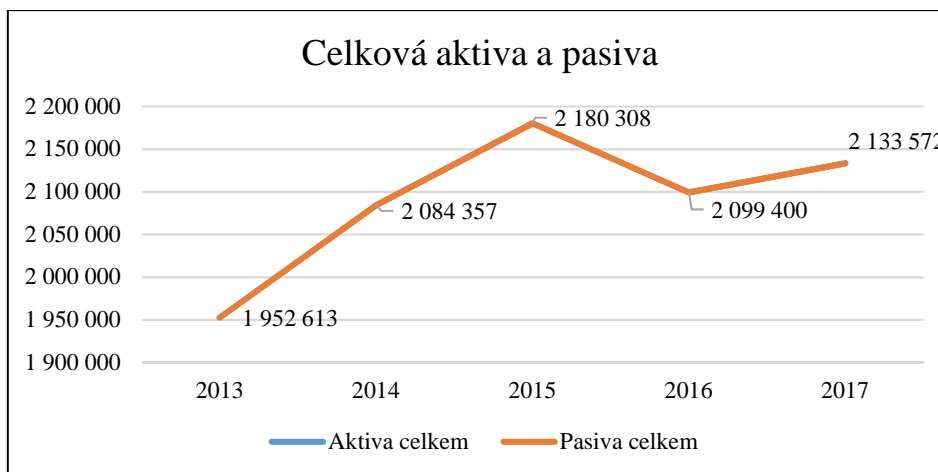
Graf 5 - Vývoj dlouhodobých úvěrů (2009-2017) v tis. Kč

Z grafu je viditelné, že město navýšilo hodnotu DÚ naposledy v období od roku 2011 do roku 2013 a to o téměř 68 mil. Kč. Od roku 2013 dochází pouze ke snižování DÚ ročními pravidelnými splátkami ve výši 17 777 tis. Kč. Celková hodnota DÚ je v roce 2013 tvořena úvěrovým rámcem 100 mil. Kč schváleným zastupitelstvem obce v roce 2008 (v roce 2017 zbývá ke splacení 20 882 tis. Kč) a úvěrem na 80 mil. Kč schváleným zastupitelstvem v roce 2011 (v roce 2017 zbývá ke splacení 43 636 tis. Kč). Jednotlivé účely, na které jsou tyto dva úvěry čerpány, jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka 5 - Úvěry a jejich účely čerpání v tis. Kč

Úvěrový rámec 100 mil. Kč (v tis. Kč)		Úvěr 80 mil. Kč (v tis. Kč)	
rekonstrukce objektu "A" Doubravanu	30 048	Integrovaný plán rozvoje města, 2. etapa	6 177
rekonstrukce chodníku Masarykova	3 449	Integrovaný plán rozvoje města, 3. etapa	10 621
rekonstrukce škvárového hřiště	14 608	spokojený občan – vizitka úřadu – rekonstrukce budovy MěÚ č.p. 796	20 735
internetizace škol	5 755		
zateplení a výměna oken ZŠ Školní 862 a Domu kultury města Orlová (DKMO)	21 073	realizace energetických úspor v objektu ZŠ Ke Studánce 1050 a ZŠ Slezská 850	33 247
multifunkční sál DKMO	8 723	multifunkční sál DKMO II	7 928
odkanalizování okrajových částí	16 330	regenerace izolační zeleně	1 292
Úvěr celkem	99 986	Úvěr celkem	80 000

Pro celkové srovnání vývoje aktiv a pasiv v průběhu sledovaného období jsem na základě hlavní bilanční rozvahové rovnice (suma aktiv = suma pasiv) zanesla hodnoty majetku a zdrojů krytí majetku do grafu č. 6, přičemž hodnoty se opravdu v každém roce shodují a jednotlivé křivky se překrývají.

Graf 6 - Vývoj celkových aktiv a pasiv (2013-2017) v tis. Kč

Vzhledem k tomu, že majetek se rovná zdrojům krytí majetku, vývoj a změny ve výších obou stran rozvahy je shodný s již popsaným vývojem samotných aktiv v úvodu kapitoly 6.1. Město Orlová disponovalo největším množstvím majetku ve výši 2 180 307 781 Kč v roce 2015.

6.3 Monitoring obce

Ministerstvo financí provádí každoročně z předložených finančních a účetních výkazů výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU), který následně za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace vyhodnotí. Ministerstvo financí poté kontaktuje ty obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %. Obce jsou následně povinny zdůvodnit tento neuspokojivý stav a podat stanovisko zastupitelstva dané obce.⁷⁰

Město Orlová splňuje všechny podmínky stanovené Ministerstvem financí, ukazatel celkové likvidity se pohybuje v rozmezí 3,32–1,66 a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2014, avšak stále se jednalo pouze o 11,06 %. Od tohoto roku ukazatel klesá. Kompletní monitoring SIMU pro obec Orlovou je uveden v příloze č. 1.⁷¹

Od roku 2017 je platný rovněž zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti stanovující tzv. dluhové pravidlo, avšak Ministerstvo financí bude vyhodnocovat plnění tohoto pravidla poprvé až v roce 2018 na základě dat z roku 2017.

⁷⁰Monitoring hospodaření obcí. *Ministerstvo financí České republiky*. 2012. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>

⁷¹Monitor: *Město Orlová*. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00297577>

Pravidlo říká, že pokud zadlužení obce přesáhne 60 % průměrného příjmu za poslední čtyři roky, bude potřeba jej snížit v následujícím roce alespoň o 5 % z rozdílu mezi aktuální výší dluhu a 60 % průměrného příjmu obce. Účel je velmi praktický, cílem je totiž zajistit, aby samosprávy byly schopny bez problémů financovat kdykoli v budoucnu své dluhy, a to svými vlastními likvidními prostředky.⁷²

Přestože Ministerstvo financí plnění tohoto pravidla vyhodnocuje od roku 2018, z údajů uvedených ve Finančním výkazu FIN 2-12 M je možné vyhodnotit, zda by město Orlová uvedené pravidlo splnilo například v roce 2017. Průměr příjmů v posledních čtyřech letech (2014-2017) činí 533 193 tis. Kč a celkový dluh k 31. 12. 2017 má hodnotu 64 518 tis. Kč. Podíl dluhu k průměru příjmů je tedy roven podílu hodnot 64 518 tis. a 533 193 tis. s výslednou hodnotou 12 %. Z tohoto výpočtu vychází, že město Orlová v roce 2017 s velkou rezervou splňuje pravidlo rozpočtové odpovědnosti.

6.4 Rozpočtové hospodaření obce Orlová v letech 2013-2017

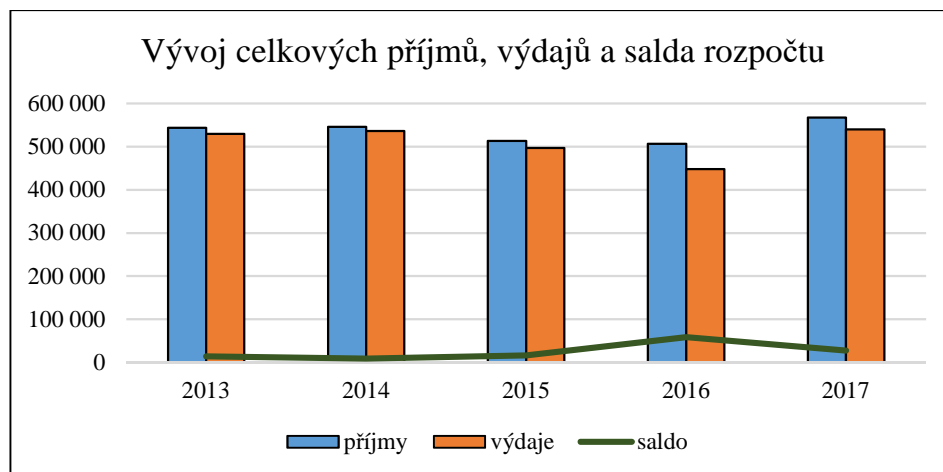
V této kapitole jsou rozebrány a analyzovány rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje a výsledky rozpočtového hospodaření jakožto zůstatky finančních prostředků na rozpočtových účtech obce. Tedy na rozdíl od výsledku hospodaření, který je součástí vlastního kapitálu (rozdíl mezi výnosy a náklady obce), se budu zabývat rozpočtovým výsledkem hospodaření (rozdíl mezi skutečně zaplacenými výdaji a skutečně přijatými příjmy).

Následující graf souhrnně znázorňuje rozpočtové hospodaření obce Orlová mezi léty 2013–2017 a na první pohled je viditelné, že město hospodařilo ve všech sledovaných letech s kladným saldem, tedy přebytkem. Detailněji je skladba a vývoj rozpočtových příjmů a výdajů rozebrána v následujících dvou podkapitolách.

Zastupitelstvo města vždy ke konci každého kalendářního roku schvaluje plánovaný rozpočet na rok následující, avšak žádný schválený rozpočet se neobejde v průběhu plnění beze změn či alespoň minimálních odchylek plánu od skutečnosti. Jednotlivé třídy druhového třídění příjmů i výdajů budou tedy zhodnoceny i z pohledu skutečného plnění původního (schváleného) rozpočtu.

---

⁷²MF vytvořilo pro obce kalkulačku rozpočtové odpovědnosti. *Ministerstvo financí České republiky*. 2017. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/mf-vytvorilo-pro-obce-kalkulacku-rozpocet-28166>

Graf 7 - Vývoj příjmů, výdajů a salda rozpočtu v tis. Kč

6.4.1 Analýza rozpočtových příjmů

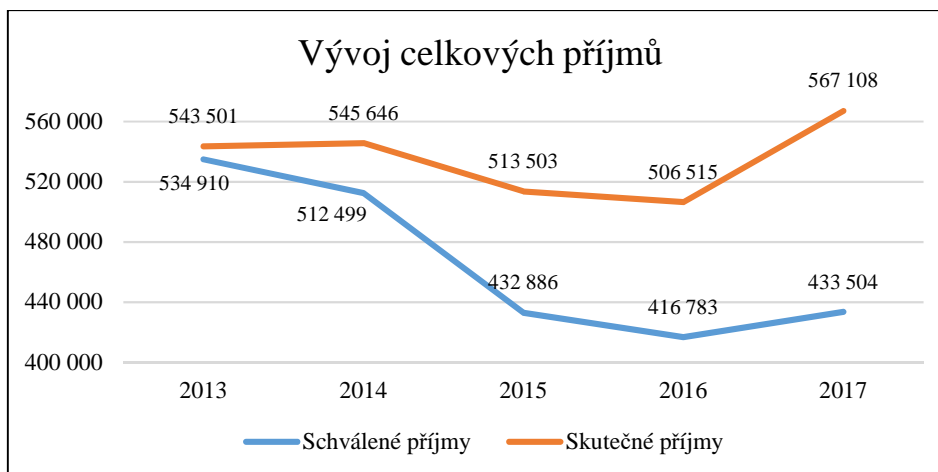
Příjmy územních rozpočtů jsou na základě Vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, závazně rozčleněny do čtyř tříd (daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery).

Tabulka 6 - Druhové třídění příjmů (2013-2017) v tis. Kč

	Daňové příjmy			Nedaňové příjmy		
	Plán	Skutečnost	Plnění	Plán	Skutečnost	Plnění
2013	311 330	323 037	104 %	55 474	59 056	106 %
2014	311 985	337 993	108 %	46 036	58 027	126 %
2015	320 235	345 170	108 %	50 111	68 662	137 %
2016	318 116	372 430	117 %	51 075	68 738	135 %
2017	329 418	417 896	127 %	40 909	68 364	167 %
	Kapitálové příjmy			Přijaté transfery		
	Plán	Skutečnost	Plnění	Plán	Skutečnost	Plnění
2013	40 200	46 753	116 %	127 906	114 655	90 %
2014	32 100	6 898	21 %	122 378	142 728	117 %
2015	9 260	2 575	28 %	53 280	97 096	182 %
2016	20 100	3 889	19 %	27 492	61 458	224 %
2017	22 660	3 360	15 %	40 517	77 488	191 %

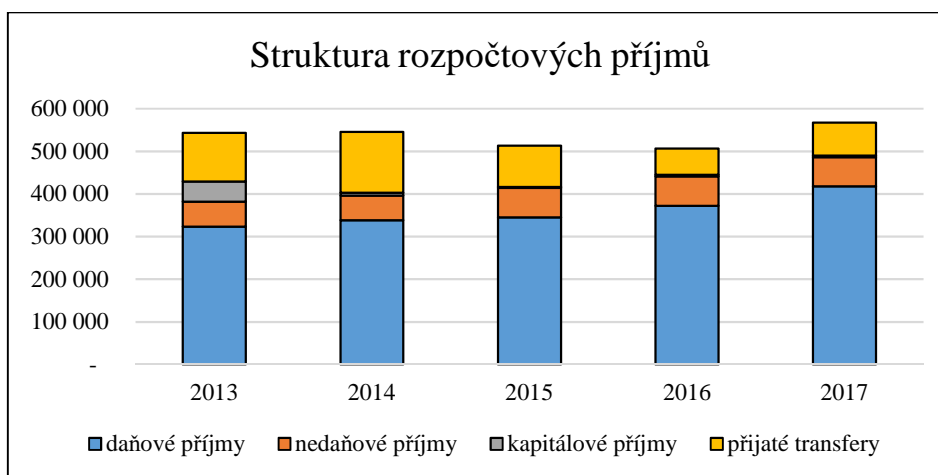
Největší část celkových příjmů tvoří příjmy daňové a spolu s přijatými transfery vytvářejí základ pro hospodaření města. V tabulce č. 6 lze vidět kromě výší jednotlivých druhů příjmů rozpočtu i procentuální dopočet skutečného plnění naplánovaných příjmů v průběhu analyzovaných let. Nejpřesněji byla naplánována výše příjmů daňových zahrnující daně sdílené, daně svěřené a poplatky (viz *Daňové příjmy*, s. 38) a naopak největší procentuální rozdíl v plnění je znatelný u příjmů kapitálových. Avšak vzhledem k tomu, že kapitálové příjmy tvoří nejmenší část celkových příjmů, jsou skutečné celkové příjmy ve všech letech vyšší než příjmy schválené. Grafické znázornění vývoje celkových příjmů schválených i skutečných je zachyceno v grafu č. 8 níže.

Graf 8 - Vývoj celkových příjmů (2013-2017) v tis. Kč

Nejblíže se skutečné příjmy přiblížily schváleným příjmům hned v prvním sledovaném roce, tedy v roce 2013, kdy odchylka činila pouhých 2 %. Zastupitelstvo města však až do roku 2016 výši plánovaných příjmů snižovalo a odchylka se každým rokem navyšovala. Přestože v roce 2017 zastupitelstvo města schválilo o 16 721 tis. Kč vyšší příjmy než v roce předchozím, skutečné příjmy rozpočtu nabyly nejvyšších hodnot ze všech pěti sledovaných let a odchylka dosahovala výše 31 %.

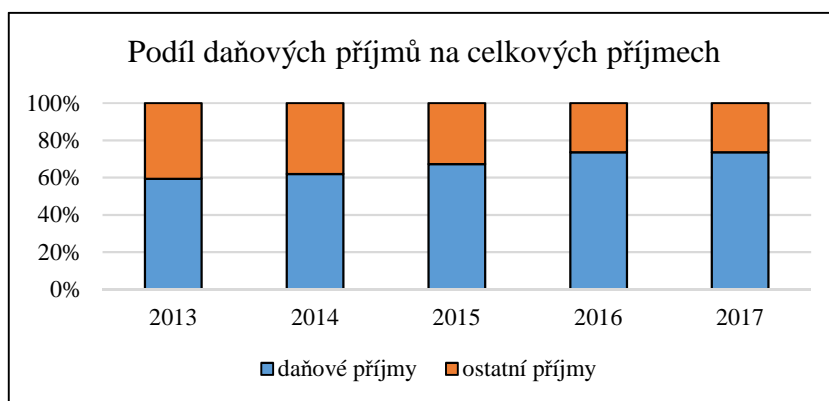
Graf 9 - Struktura rozpočtových příjmů (2013-2017) v tis. Kč

Již výše bylo zmíněno, že daňové příjmy tvoří největší část celkových příjmů, avšak zároveň se jedná o jedinou třídu příjmů, která měla v průběhu celého sledovaného období rostoucí průběh. Ostatní druhy příjmů měly vývoj smíšený a jak šlo vidět i v tabulce č. 6, jejich výše často nebyla zcela odhadnutelná, a i proto jsou hodnoty v jednotlivých letech dosti proměnlivé.

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Rozpočtové určení daní je právně upraveno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který určuje druhy daní, jejichž výnos bude celý příjmem rozpočtu obce (svěřené daně – daň z nemovitých věcí vybírána z nemovitostí na území obce a daň z příjmů PO v případě, kdy poplatníkem je obec) a také podíl na celostátně vybíraných daních, který dále plyne do rozpočtu obce (sdílené daně – DPH, daň z příjmů PO, daň z příjmů FO, daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů FO vybírané srážkou podle zvláštní sazby).⁷³

Z grafu níže je viditelné, že v každém ze sledovaných let tvoří daňové příjmy jako celek jednoznačně největší část rozpočtových příjmů, která je vždy větší než 50 %.

Graf 10 - Podíl příjmů daňových na celkových (2013-2017)

Poplatky, jakožto součást daňových příjmů, jsou děleny na poplatky správní, jež jsou vybírány povinně dle zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, za provedení správních úkonů a jejich výše je stanovena sazebníkem, a na poplatky místní. Místní poplatky mají fakultativní charakter a v případě, že se obec rozhodne místní poplatky ukládat, řídí se zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Výnosy plynoucí z místních poplatků jsou zpravidla využity na poskytování veřejných lokálních statků, avšak jejich výše je v poměru k celkovým daňovým příjmům velmi malá.

Město Orlová získává největší příjmy z místních poplatků za likvidaci komunálního odpadu a z odvodů z výherních hracích přístrojů, respektive z daně z hazardních her. S velkým, těžce kontrolovaným množstvím výherních hracích přístrojů se Orlová potýká již několik let. V roce 2017 město přistoupilo k variantě přetransformování odvodů do položky Daň z hazardních her (dále daň z HH), avšak příjmy jsou v tomto roce nejvyšší za sledované období, dokonce překročily o cca

⁷³ Zákon č. 243/2000 Sb., zákon o rozpočtovém určení daní

10 mil. Kč schválený rozpočet daně z HH. Konkrétní skladbu vybraných místních poplatků včetně odvodu z výherních hracích přístrojů lze vidět v tabulce níže.

Tabulka 7 - Vybrané místní poplatky (2013-2017) v tis. Kč

Místní poplatky	2013	2014	2015	2016	2017
poplatek za likvidaci komunálního odpadu	17 493	17 743	17 259	17 040	16 762
poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa	1	3	3	14	84
poplatek ze psů	1 378	1 416	1 419	1 423	1 382
poplatek za užívání veřejného prostranství	1 084	1 205	1 035	673	890
poplatek ze vstupného	112	117	82	54	54
poplatek z ubytovací kapacity		331	476	398	329
zrušené místní poplatky	11	139	10	10	3
správní poplatky	5 055	4 973	5 721	5 251	5 392
odvod z výherních hracích přístrojů (daň z HH)	15 655	18 777	21 535	27 798	35 908

Daňové příjmy mají tedy zásadní význam pro rozpočet obce Orlová, a to především položka Sdílené daňové výnosy, která má stěžejní podíl na celkových příjmech města. Rok 2013 přinesl v oblasti sdílených daní významné legislativní změny pro příjmovou stránku obecních rozpočtů, jelikož od roku 2013 přichází v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní, která navyšuje podíl sdílených daní pro obce, avšak naopak snižuje podíl krajům a státu.

Dle předpokladu měla tato legislativní změna přinést obci Orlová v roce 2013 nárůst sdílených daní o cca 20 mil. Kč oproti skutečnosti z roku 2012, tento odhad byl naplněn a dokonce překročen o cca 5 mil. Kč.

Další novela zákona o rozpočtovém určení daní platná od 1. ledna 2017 zvyšuje obecní podíl z celostátního výnosu DPH a ruší odvod 30 % z výnosu záloh a výnosu daně z příjmů fyzických osob. Tato novela přinesla městu opět viditelné zvýšení daňových příjmů v konkrétní výši 15 mil. Kč v porovnání s rokem 2016.

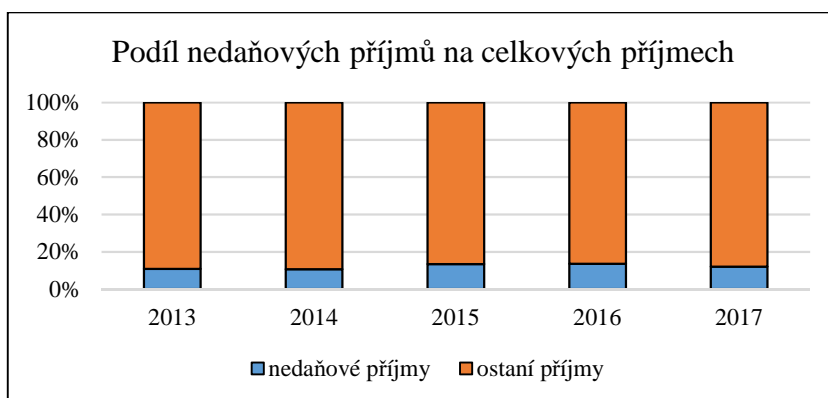
Tabulka 8 - Vývoj sdílených daní (2012-2017) v tis. Kč

Sdílené daně	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Skutečnost celkem	243 521	268 852	276 018	279 371	302 591	417 896
Kč na 1 občana Orlové	7 709	8 642	8 980	9 223	10 094	14 150

NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Na rozdíl od příjmů daňových a přijatých transferů, nedaňové příjmy jsou kategorií, u nichž má obec mnohem větší pravomoci při ovlivňování jejich struktury a výše. Nedaňové příjmy obcí se řadí do běžných příjmů a patří do nich například příjmy z vlastního podnikání obce (zisky z obecních podniků, příjmy z pronájmu, finančního investování či z obchodování s CP), užitelské poplatky, sankční pokuty, případně příjmy z mimorozpočtových fondů.⁷⁴

Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech není zdaleka tak významný jako mají příjmy daňové či přijaté transfery, avšak v průměru tvoří 11–14 % celkových příjmů (cca 60 až 70 mil. Kč).

Graf 11 - Podíl příjmů nedaňových na celkových (2013-2017)

V tabulce č. 9 jsou vybrány nejdůležitější nedaňové příjmy města Orlové, přičemž mezi tradiční obecní příjmy patří příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí, z poskytování služeb a výrobků, z úroků či pronájmu pozemků. Specifičtější příjem představují příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytych nerostů, které se pohybují mezi cca 6 a 10 mil. Kč ročně. V roce 2013 byla tato položka nenaplněna o cca 4,7 mil. Kč z důvodu špatné ekonomické situace ve společnosti OKD, a. s., a proto město Orlová v následujících letech úmyslně snížilo plánovaný příjem této položky na 5 mil. Kč. Položka příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytych nerostů je rovněž ovlivněna cenou těženého uhlí a již zmíněnou ekonomickou situací společností OKD, a. s. Vzhledem k náročnosti odhadu byly v následujících letech skutečné příjmy plynoucí z této položky mnohem vyšší než naplánované. Tyto finanční prostředky zasílá městu OBÚ pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého.

⁷⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 89.

Tabulka 9 – Vybrané nedaňové příjmy (2013-2017) v tis. Kč

Nedaňové příjmy	2013	2014	2015	2016	2017
příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí	21 413	20 664	21 276	20 868	20 888
příjmy z poskytování služeb a výrobků	13 487	13 481	13 920	16 495	16 507
příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů	9 117	6 777	10 169	10 011	6 286
přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	5 231	6 850	15 141	12 192	14 595
sankční platby přijaté od jiných subjektů	2 603	2 562	3 601	3 781	4 127
ostatní příjmy z vlastní činnosti	1 448	869	455	529	530
příjmy z úroků	627	740	419	275	222
příjmy z pronájmu pozemků	544	583	658	723	728

V roce 2017 se v příjmové stránce rozpočtu objevila položka odvody příspěvkových organizací (není uvedena ve vybraných nedaňových příjmech, jelikož se v jiných letech se nevyskytuje) ve výši 1,5 mil Kč související s kapitálovým výdajem ve výši téměř 2 mil. Kč. Jednalo se o nařízený odvod finančních prostředků ze strany Sociálních služeb města Orlová na vybudování K-centra v Orlové-Porubě, které slouží jako drogová poradna zejména pro mladistvé v návaznosti na drogovou kauzu z orlovské základní školy v roce 2016.

Pro analýzu je zajímavá rovněž položka Pokuty v přestupkovém řízení a pořádkové pokuty – úsek dopravy. V roce 2017 byla realizovaná investiční akce „Automatizované měření rychlosti vozidel na ul. 17. listopadu, Slezská a Zátíší“ ve výši 2 mil Kč. V praxi se jedná o pořízení a instalaci automatického radaru, který je nepravdělně přemísťován mezi uvedenými třemi ulicemi (velmi frekventovanými silnicemi). V souvislosti s touto investicí městu meziročně (2016/2017) vzrostly příjmy z pokut na úseku dopravy o 805 tis. Kč. Vzhledem k obrovskému množství přestupků bylo město nuceno přijmout tři další zaměstnance pro účely vyřizování těchto přestupků.

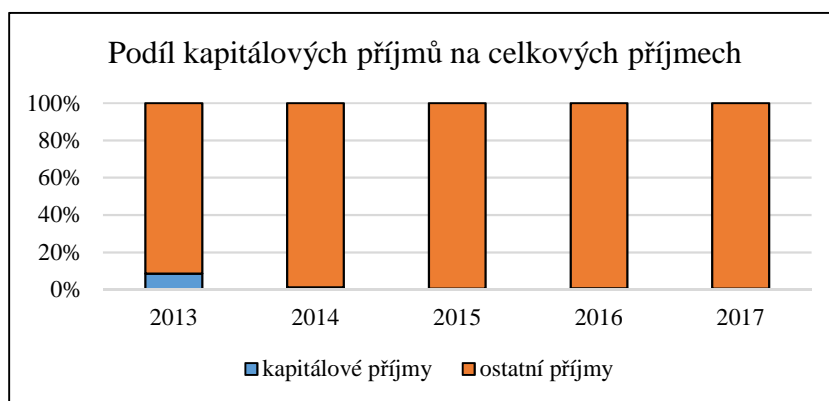
Tabulka 10 - Pokuty – úsek dopravy (2016-2017) v tis. Kč

Položka	2016	2017
Pokuty v přestupkovém řízení a pořádkové pokuty – úsek dopravy	337	1 142
Meziroční rozdíl	805	

KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Kapitálové příjmy jsou zpravidla jednorázové, neopakující se příjmy a jejich výše má u obcí dlouhodobě klesající tendenci. Mezi kapitálové příjmy řadíme příjmy z podeje dlouhodobého majetku a finančních aktiv, přijaté investiční dary či příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

Podíl kapitálových příjmů města Orlové na celkových příjmech byl v roce 2013 9%, avšak v dalších letech kapitálové příjmy rapidně klesaly a vytvářely podíl 1% či menší.

Graf 12 - Podíl příjmů kapitálových na celkových (2013-2017)

Poměrně vysoký podíl kapitálových příjmů na celkových zapříčinil v roce 2013 prodej akcií ve výši 40 mil. Kč (snížení základního kapitálu SMO), jež měl za následek onen 8% a vyšší rozdíl příjmů oproti ostatním letem.

PŘIJATÉ TRANSFERY

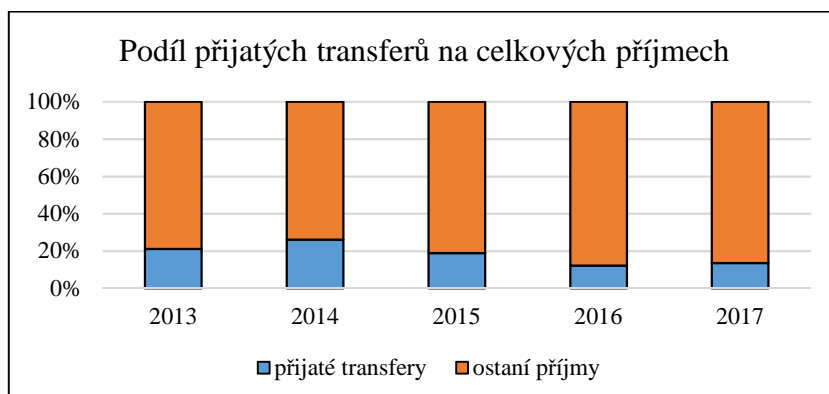
Přijaté transfery (dotace, granty, příspěvky a podpory či peněžní dary z veřejných rozpočtů) mají rovněž významnou roli ve skladbě příjmů obecního rozpočtu. Jedná se o poskytnutí či přijetí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů (a to i ze zahraničí) bez očekávaného protiplnění.⁷⁵

Jsou výstupem přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, přičemž poskytovatelem dotace může být Evropská unie, stát – Ministerstva a jiné instituce ČR či kraj (v případě Orlové kraj Moravskoslezský).

Obcím jsou vypláceny dotace účelové, a to jak běžné (na financování provozních potřeb, neinvestiční), tak kapitálové (na financování investičních účelů) a dotace

⁷⁵ AUERSWALD, Lukáš. *Dotace a příspěvky z pohledu účetnictví*. 2012. Dostupné z: https://www.obecniportal.cz/33/dotace-a-prispevky-z-pohledu-ucetnictvi-uniqueidgOke4NvrWuOKaQDKuox_Zx4usBVdwWiHyPDZ88S6ZJw/

neúčelové. U dotací účelových je tedy jejich poskytnutí předem vázáno na určitý účel a za předem stanovených podmínek, u dotací neúčelových nikoli.⁷⁶

Graf 13 - Podíl přijatých transferů na celkových příjmech (2013-2017)

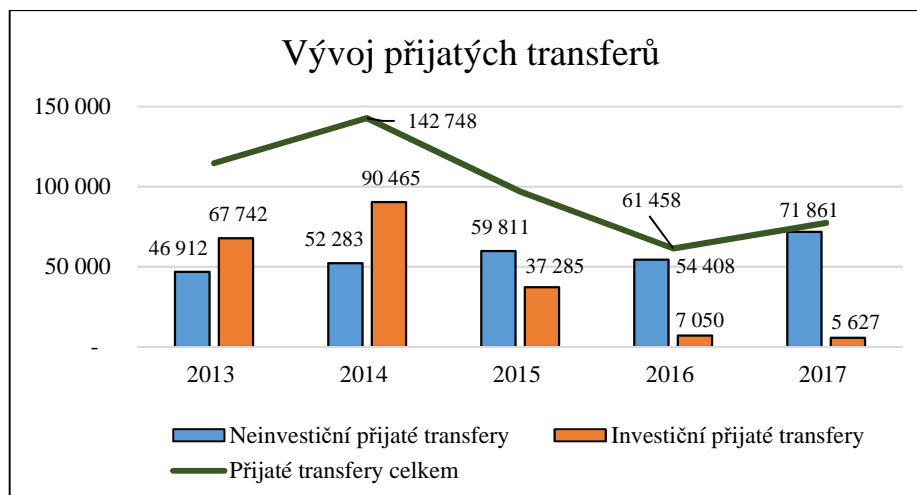
Přijaté transfery vytvářejí druhou největší část celkových příjmů, přičemž v roce 2014 se na celkových příjmech podílely rekordními 26 % a v roce 2016 naopak pouhými 12 %. Z tabulky č. 11 lze vyčíst, že právě v roce 2014 město Orlová přijalo dotace z rozpočtů vyšších stupňů ve výši 116 430 tis. Kč, což je nejvíce za sledované období.

Tabulka 11 - Přijaté dotace dle poskytovatele (2013-2017) v tis. Kč

Poskytovatel dotace	2013	2014	2015	2016	2017
Evropská unie	72 832	91 552	48 583	7 784	12 171
KÚ Moravskoslezského kraje	989	528	351	11 088	15 040
Ministerstva a další instituce ČR	14 144	24 350	22 229	15 157	20 372
Přijaté dotace celkem	87 965	116 430	71 163	34 029	47 583
Přijaté transfery celkem	114 655	142 728	97 096	61 458	77 488

Vývoj přijatých transferů je těžko odhadnutelný, s čímž souvisí i fakt, že skutečné rozpočtové plnění se často liší od naplánované hodnoty. Například v roce 2013 byl plán splněn na 90 % a v roce 2016 na 224 %. Jedná se tedy o velmi proměnlivé a mnohdy nevyzpytatelné obecní příjmy.

⁷⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 135.

Graf 14 - Vývoj přijatých transferů (2013-2017) v tis. Kč

Městu Orlová jsou poskytovány převážně účelové dotace, tedy dotace s předem stanoveným využitím finančních prostředků a za předem stanovených podmínek. V letech 2013 a 2014 převažovaly investiční transfery, přičemž většina prostředků byla obdržena ze státního rozpočtu.

Mezi nejobjemnější obdržené kapitálové dotace patřily v roce 2013 prostředky využití na projekt „Spokojený občan – vizitka úřadu“, konkrétně na rekonstrukci budovy MěÚ Orlová v hodnotě 16 427 tis. Kč, a na realizaci energetických úspor v orlovských základních školách v celkové výši 24 481 tis. Kč. V roce 2014 byla Orlové zaslána většina dotace od Evropské unie (69 469 tis. Kč) a Státního fondu životního prostředí (4 086 tis. Kč) na účely projektu „Odkanalizování okrajových částí města Orlové“, přičemž čerpání proběhlo mezi léty 2009-2013. V následujícím roce město obdrželo pro stejný účel zbývajících 7 050 tis. Kč a čerpání probíhalo do roku 2015.

V dalších analyzovaných letech převládají běžné (neinvestiční) transfery zaměřené především na zlepšení sociální péče a samotný výkon sociálních prací a příspěvky základním školám na uskutečnění projektů, zlepšení podmínek pro vzdělávání či propagaci přírodních a technických věd mezi žáky.

6.4.2 Analýza rozpočtových výdajů

Obdobně jako rozpočtové příjmy, i rozpočtové výdaje jsou na základě Vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, závazně rozčleněny do dvou tříd (běžné výdaje, kapitálové výdaje). Pro členění výdajů se využívá i tzv. odvětvové třídění vycházející ze stejné vyhlášky, jež rozděluje výdaje do šesti skupin v závislosti na odvětví, na které jsou finanční prostředky vynaloženy.

Jmenovitě se jedná o skupiny:

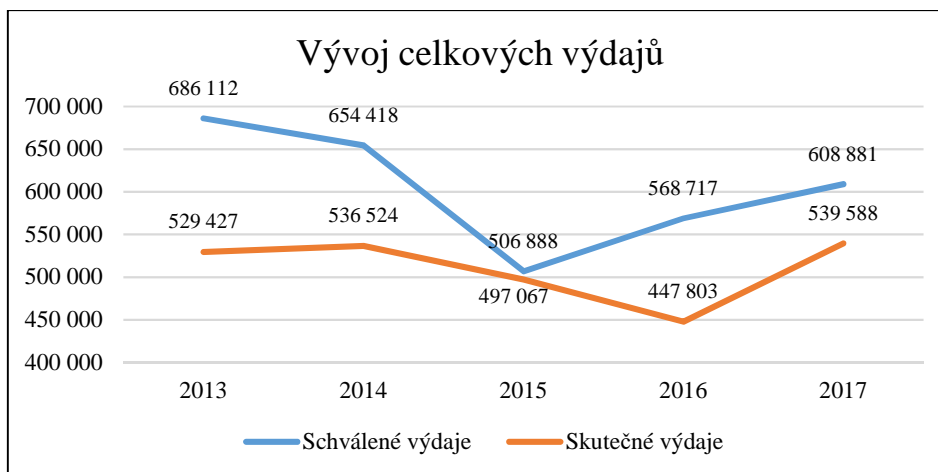
- 1 – zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- 3 – služby pro obyvatelstvo,
- 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti,
- 5 – bezpečnost státu a právní ochrana,
- 6 – všeobecná veřejná správa a služby.

Tabulka 12 - Druhové třídění výdajů (2013-2017) v tis. Kč

	Běžné výdaje			Kapitálové výdaje		
	Plán	Skutečnost	Plnění	Plán	Skutečnost	Plnění
2013	379 693	400 290	105 %	306 419	129 137	42 %
2014	380 786	401 022	105 %	273 632	135 502	50 %
2015	383 700	416 451	109 %	123 188	80 616	65 %
2016	395 993	415 029	105 %	172 724	32 774	19 %
2017	400 852	453 882	113 %	208 029	85 706	41 %

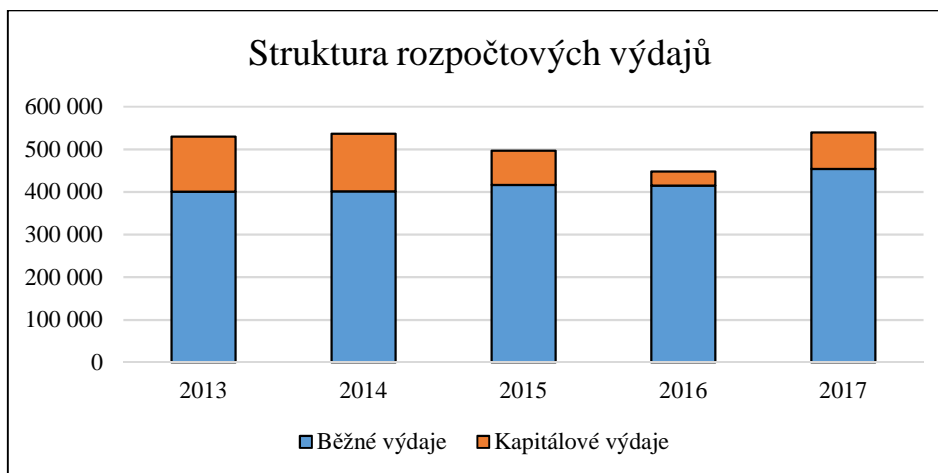
Z hlediska druhového třídění mají ve všech sledovaných letech rozhodující podíl na celkových výdajích města Orlové běžné výdaje. V letech 2013 a 2014 mají srovnatelnou výši, avšak v roce 2015 je znatelný nárůst běžných výdajů o cca 4 % následován mírným poklesem a poté opět meziročním (2016/2017) nárůstem o cca 9,5 %. Kapitálové výdaje mají opačnou tendenci. Jejich výše je v roce 2013 o 95 % vyšší než v roce 2016, přičemž v roce 2017 je výše kapitálových výdajů opět srovnatelná s rokem 2015 (znatelný je tedy meziroční nárůst o cca 102 %).

Co se týče výše plnění schválených výdajů, skutečné běžné výdaje byly ve všech pěti letech vyšší než výdaje naplánované. Rozdíl však není nijak velký, v průměru se jedná o překročení naplánovaných běžných výdajů o 7 %, tedy cca 29 mil. Kč. Kladný rozdíl celkových skutečných výdajů oproti plánovaným ovlivnilo tedy ve všech letech nedočerpání kapitálových výdajů. Plnění kapitálových výdajů činí v průměru 43 %, což odpovídá průměrné výši ca 124 mil. Kč). Rokem s nejvyšším, 65% plněním schváleného rozpočtu se stal rok 2015 a naopak s nejnižším, pouze 19% plněním rok 2016.

Graf 15 - Vývoj celkových výdajů (2013-2017) v tis. Kč

Z grafu č. 15 lze vyhodnotit, že nejmenšího rozdílu mezi plánovanými a skutečnými výdaji město dosáhlo v roce 2015, kdy plnění kapitálových příjmů dosáhlo nejvyšší hodnoty (65 %) ze sledovaného období. Důsledkem byl nejnižší rozdíl města mezi výdaji skutečnými a schválenými v průběhu analyzovaných pěti let ve výši necelých 10 mil. Kč. Naopak největší rozdíl město zaznamenalo v roce 2013, konkrétně přes 156 mil. Kč.

Graf 16 - Struktura rozpočtových výdajů (2013-2017) v tis. Kč

Běžné výdaje každoročně převyšují hodnotu výdajů kapitálových a jejich hodnota v žádném ze sledovaných let neklesla pod 400 mil. Kč. Kapitálové výdaje mají mnohem kolísavější vývoj. Největší objem finančních prostředků (135 502 tis. Kč) město Orlová vynaložilo na pokrytí kapitálových výdajů v roce 2014 a naopak nejméně v roce 2016 (32 774 tis. Kč).

BĚŽNÉ VÝDAJE

Město Orlová rozděljuje běžné výdaje do tří skupin, kterými jsou neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery a platy a podobné související výdaje. Největší množství finančních prostředků je určeno pro první skupinu, tedy neinvestiční nákupy. Jedná se především o nákup služeb, vody, paliv a energie a výdaje na opravy a údržbu.

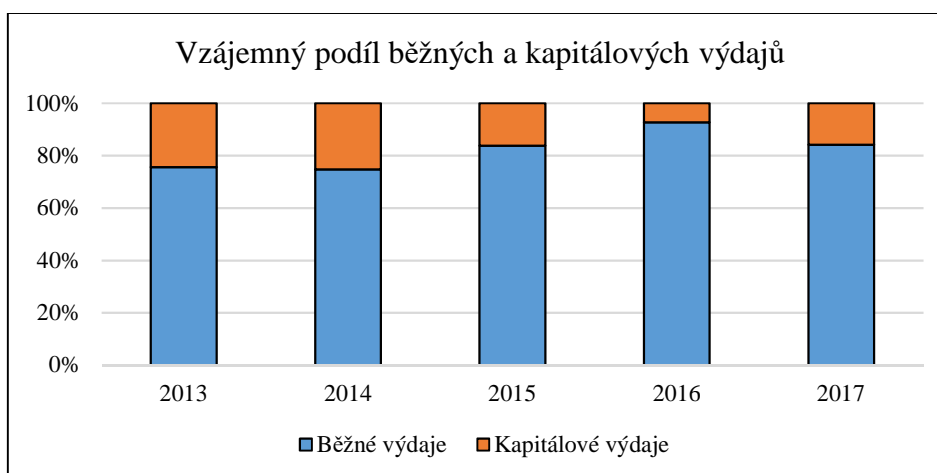
Tabulka 13 - Struktura běžných výdajů (2013-2017) v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
neinvestiční nákupy a související výdaje	170 946	168 306	172 137	165 750	183 675
neinvestiční transfery	98 857	103 433	114 822	110 759	129 179
platy a podobné související výdaje	130 487	129 283	129 492	138 520	141 027
Běžné výdaje celkem	400 290	401 022	416 451	415 029	453 881

Neinvestiční transfery jsou určeny obyvatelstvu, soukromoprávním subjektům a veřejnoprávním subjektům. Největší podíl z této položky putuje veřejnoprávním subjektům, zejména příspěvkovým a podobným organizacím jakožto finanční výpomoc na provoz organizací zřízenými městem. Další velmi významnou položkou jsou platy a související výdaje, na které je čerpána zhruba třetina celkových běžných výdajů obce.

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Kapitálové výdaje představují v letech 2013 a 2014 zhruba 25 % celkových výdajů a v následujících letech postupně ca 16 %, 7 % a opět 16 %. Největší část kapitálových výdajů je každoročně využita prostřednictvím odboru rozvoje a investic.

Graf 17 - Podíl běžných a kapitálových výdajů (2013-2017)

Jak již bylo zmíněno, každoroční nedočerpání kapitálových výdajů má výrazný vliv na nižší plnění rozpočtu ve výdajové oblasti. Příčiny těchto rozdílných čerpání jsou zpravidla dvě. První je převedení objemu do dalších let v důsledku nedokončení investiční akce a druhou je vytvoření úspor v důsledku nižší realizační ceny investice. Jednou z nejvýznamnějších investičních akcí obce Orlová je již od roku 2009 realizovaná akce „Odkanalizování okrajových částí města Orlové“. V rámci této investiční akce bylo ke konci roku 2013 převedeno do roku následujícího k dočerpání 129 mil. Kč.

V roce 2014 však došlo opět k nedočerpání částky ve výši 61 mil. Kč a to především v důsledku snížení realizačních nákladů této investiční akce, městu tedy vznikla úspora. Do rozpočtu roku 2015 bylo převedeno 20 mil. Kč z této částky spolu s dalšími 58 mil. Kč (z 30 nedokončených investičních akcí). Nedočerpání kapitálových výdajů v roce 2015 bylo opět převedeno do roku následujícího, přičemž vznikly i úspory a to zejména v důsledku nižších vysoutěžených realizačních cen dokončených investičních akcí.

Rok 2016 byl rokem, kdy byly naplánované kapitálové výdaje splněny pouze na 19 %. Z kategorie stavebních investic nebylo vyčerpáno 163 mil. Kč a jedná se například o akci „Humanizace a revitalizace centra města“ ve výši 76 mil. Kč, či „Realizaci energetických úspor v objektech města“ ve výši 39 mil. Kč. Ke konci roku 2017 bylo z celkového rozpočtového objemu kapitálových výdajů 208 mil. Kč převedeno do rozpočtu roku 2018 131 mil. Kč v rámci 27 nedokončených investičních akcí.

Převádění prostředků do následujících let je zapříčiněno zejména přípravou projektových dokumentací a následných výběrových řízení pro realizaci akcí s dotační podporou, které jsou zpravidla realizovány a finančně plněny v průběhu několika let, nikoli jednoho.

Mezi objemově nejvýznamnější investice města Orlové ve sledovaném období patří:

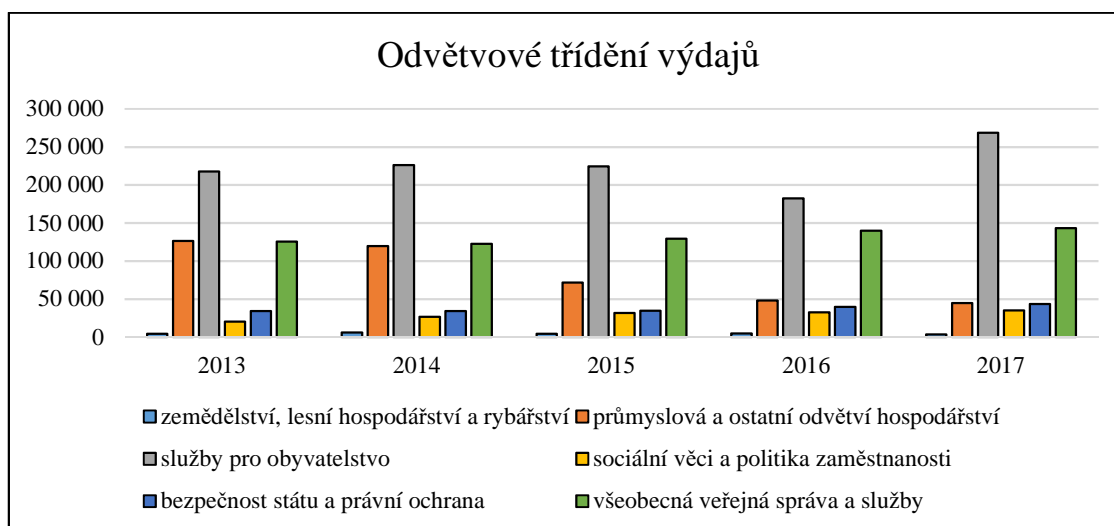
- humanizace a revitalizace centra města O/Lutyně (76 mil. Kč)
- realizace energetických úspor v objektech města (75 mil. Kč)
- odkanalizování okrajových částí města Orlové (66 mil. Kč)
- revitalizace lesoparku ve městě Orlová (19 mil. Kč)
- stavební úpravy komunikací a chodníků (15 mil. Kč)
- rozšíření parkovacích ploch ve městě Orlová (7 mil. Kč)
- revitalizace a oživení letního kina – zastřešení, osvětlení, ... (3 mil. Kč)

- radar – automatizované měření rychlosti (2 mil. Kč)
- regenerace panelového sídliště V. etapa (stále probíhající, navyšující se investice)

ODVĚTVOVÉ TRÍDĚNÍ VÝDAJŮ

Dle odvětvového třídění dělíme obecní výdaje do již výše vyjmenovaných šesti skupin. Město Orlová vynakládá největší část prostředků (v průměru 220 mil. Kč) do skupiny třetí – služby pro obyvatelstvo, konkrétně do položek zahrnující rozvoj bydlení, komunální služby a územní rozvoj, tělovýchovu a zájmovou činnost, vzdělávání a školské služby a v neposlední řadě ochranu životního prostředí. Výdaje na skupinu šestou – všeobecná veřejná správa a služby, se pohybují kolem 130 mil. Kč ročně, přičemž největší část prostředků plyne do místní správy, případně voleb a zastupitelských orgánů.

Výdaje určené pro skupinu čtvrtou – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, v průběhu sledovaných pěti let rychle klesaly. Příčinou je postupné snižování nákladů vynaložených do odvětví vodního hospodářství, položky odvádění a čištění odpadních vod. V roce 2013 byly rozpočtovány náklady na vodní hospodářství přes 75 mil. Kč, v roce 2014 již necelých 52 mil. Kč a od roku 2015 tento druh nákladů velmi rychle klesá (rok 2015 – 12 mil. Kč, rok 2016 – 1 mil. Kč a rok 2017 – 0,1 mil. Kč).

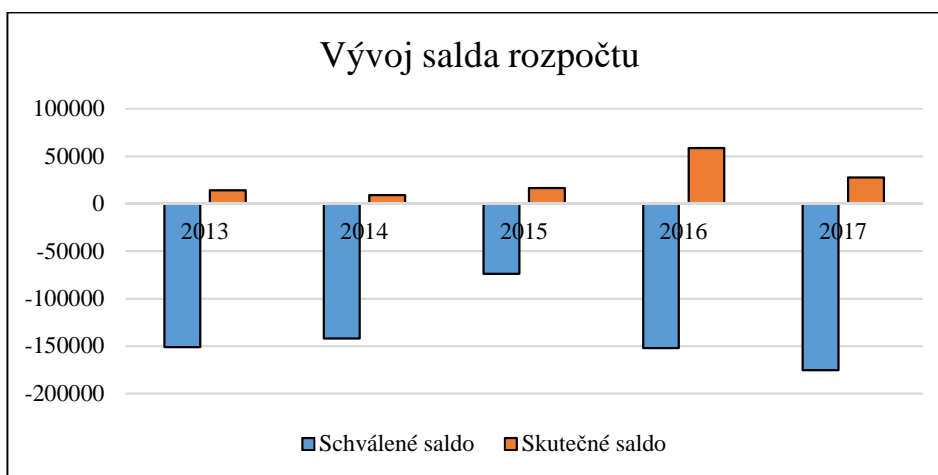

Graf 18 - Odvětvové třídění výdajů (2013-2017) v tis. Kč

Konkrétní vývoj hodnot jednotlivých výdajů dle odvětvového třídění je zachycen v příloze č. 2.

6.4.3 Výsledky hospodaření obce

Přestože zastupitelstvo města Orlové každoročně schválilo rozpočet schodkový, skutečné saldo bylo ve všech sledovaných letech přebytkové. Obec musí při tvorbě rozpočtu velmi pečlivě zvažovat všechny příjmy a výdaje a při svém plánování by měla příjmy rozpočtu podhodnocovat a výdaje naopak nadhodnocovat (počítat také s neočekávanými výdaji). Tento požadavek město splnilo na 100 %.

Graf 19 - Vývoj salda rozpočtu (2013-2017) v tis. Kč

V roce 2013 město hospodařilo s přebytkem ve výši 14 047 tis. Kč. Výši přebytku v tomto roce ovlivnily především daňové příjmy, konkrétně daně sdílené a navýšení jejich podílu ve prospěch obecních rozpočtů v důsledku novely o RUD.

Přebytek v roce 2014 meziročně mírně klesnul, a to na hodnotu 9 121 tis. Kč. Nejvyšší kapitálové výdaje ze všech sledovaných let byly vyrovnány především přijatými dotacemi, jelikož jejich hodnota byla naopak nejvyšší. Největší objem transferů bylo městu Orlové v tomto roce poskytnuto ze státního rozpočtu a jednalo se o investiční transfery, jejichž výše (85 439 tis. Kč) byla několikanásobně vyšší než v letech ostatních.

Plánované výdaje roku 2015 byly odhadnuty s minimální odchylkou, proto je za kladný hospodářský výsledek (16 436 tis Kč) zodpovědné především vyšší plnění příjmů, a to zejména příjmy nedaňové a přijaté transfery. Zároveň byl pro tento rok zastupitelstvem schválen nejnižší schodek za sledované období, stačila tedy menší odchylka plnění příjmů a výdajů než v ostatních letech, aby bylo dosaženo přebytku.

S největším přebytkem ve výši 58 712 tis. Kč hospodařilo město v roce 2016, částečně zásluhou nejnižšího plnění kapitálových výdajů v průběhu sledovaného období. Svou roli hrály ovšem i přijaté transfery, jejichž skutečná výše splnila plán na 224 %.

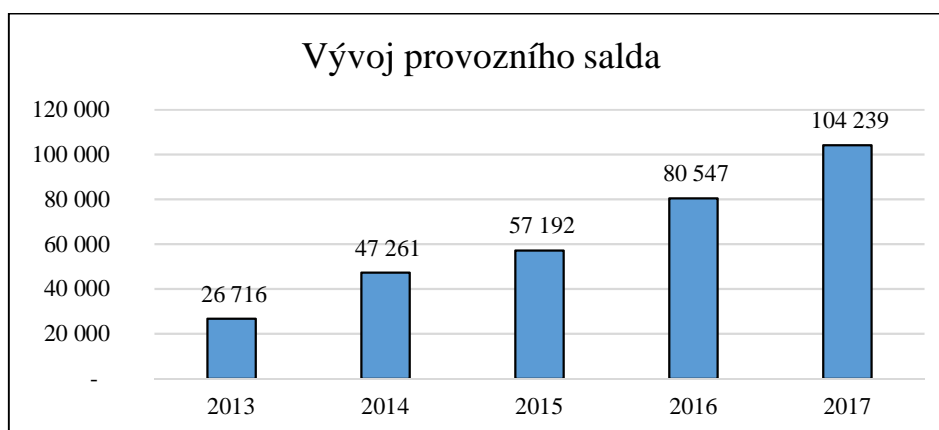
V posledním sledovaném roce dosáhlo město přebytku ve výši 27 520 tis. Kč. Jednou z příčin byla další novela o RUD, díky které došlo k meziročnímu navýšení daňových příjmů o více než 45 mil. Kč, současně zapříčinila překročení plánovaných daňových příjmů o téměř 90 mil. Kč. Výrazně vyšší plnění měly v tomto roce i příjmy nedaňové a přijaté transfery, přičemž zároveň pro město bylo velmi příznivé nedočerpání celkových výdajů rozpočtu o cca 70 mil. Kč.

PROVOZNÍ SALDO

Zákon umožňuje tři varianty salda celkového rozpočtu (přebytkový, vyrovnaný, schodkový), avšak saldo provozního rozpočtu (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji) by mělo nabývat vždy kladných hodnot.⁷⁷

Jedním z hlavních úkolů obce při sestavování rozpočtu je dosáhnout co nejvyšší hodnoty salda provozního rozpočtu, jelikož se jedná o klíčový ukazatel pro sledování finančního zdraví města.⁷⁸ Alespoň část investičních výdajů by měla být hrazena z provozních prostředků, a pokud obec splácí úvěry, pak by se měly hradit výhradně z provozního rozpočtu. Pokud by tato podmínka nebyla dodržena, obecní dluh by byl hrazen z kapitálových příjmů a mohlo by být ohroženo hospodaření obce.⁷⁹

Pro vyhodnocení finančního zdraví města je rovněž důležitým ukazatelem index provozních úspor (IPÚ), což je poměr salda provozního rozpočtu a běžných příjmů. Optimální hodnota tohoto indexu je okolo 20 %, minimální hodnota by dle doporučení neměla klesnout pod 10 %.

Graf 20 - Vývoj provozního salda (2013-2017) v tis. Kč

⁷⁷ OBROVSKÝ, Jan. *Jak připravovat rozpočet obce*. Moderní obec. 2012. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/jak-pripravovat-rozpocet-obce/>

⁷⁸ TESAŘ, Luděk. *Střednědobý výhled rozpočtu 2019-2022*. Jablonec nad Nisou. Cityfinance, 2017.

⁷⁹ OBROVSKÝ, Jan. *Jak připravovat rozpočet obce*. Moderní obec. 2012. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/jak-pripravovat-rozpocet-obce/>

Provozní saldo města Orlové nabývá ve všech pěti sledovaných letech kladných hodnot, které se navíc každým rokem navyšují. Co se týče indexu provozních úspor, výsledky již tak příznivé nejsou. Vzhledem k nízkému provoznímu saldu v roce 2013 má IPÚ 2013 hodnotu pouhých 6 %. Pokud by se obci dlouhodobě nedařilo hodnotu indexu navýšit, signalizovalo by to pravděpodobné potíže obce v budoucnu.

Index provozních úspor Orlové však hned v roce 2014 překročil hranici symbolicky špatných 10 % a v dalších letech velmi rychle narůstá. V roce 2017 se město Orlová nachází ve velmi těsné blízkosti optimální hodnoty IPÚ a vyhovující výsledky mohou být očekávány i v následujících letech.

Tabulka 14 - Index provozních úspor (2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Hodnota IPÚ	6 %	11 %	12 %	16 %	19 %

6.4.4 Rozpočtový výhled města Orlová na roky 2017 až 2021

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem pro sestavování návrhu rozpočtu obce a zároveň slouží jako informativní finanční plán obce pro delší časové období. Město Orlová má sestaven aktuální rozpočtový výhled na 5 let dopředu, konkrétně na roky 2017 až 2021.⁸⁰ Vzhledem k analýze rozpočtového hospodaření v předešlých kapitolách je možné porovnat adekvátnost rozpočtového výhledu pro rok 2017.

Poznámky Tesaře, spoluautora zákona o rozpočtovém určení daní, zveřejněné s rozpočtovým výhledem zní následovně: „Každý prodej dalšího majetku promítnutý do kapitálových příjmů navýší oproti výhledu příjmy. Kapitálové výdaje obsahují nulové hodnoty s tím, že je stanoven jejich limit krytý z vlastních příjmů a případně avizovaných prodejů majetku. Čerpání limitu kapitálových výdajů dle projektů a dotací stanoví samospráva v rozpočtu. Objem investic bude každý rok vyšší o přijaté investiční dotace. Ve výhledu není s investičními dotacemi počítáno.“⁸¹ Rozpočtový výhled tedy odhaduje z příjmové stránky vývoj daňových a nedaňových příjmů a neinvestičních přijatých transferů, z výdajové stránky rozpočtu se výhled týká zejména běžných výdajů.

⁸⁰ TESÁŘ, Luděk. *Rozpočtový výhled města Orlové na roky 2017 až 2021*. Orlová, Cityfinance, 2016.

⁸¹ TESÁŘ, Luděk. *Rozpočtový výhled města Orlové na roky 2017 až 2021*. Orlová, Cityfinance, 2016.

Tabulka 15 - Porovnání – rozpočtový výhled a skutečný rozpočet (2017) v tis. Kč

	Rozpočtový výhled	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Daňové příjmy	360 900	329 418	417 896
Kapitálové příjmy	-	22 660	3 360
Nedaňové příjmy	49 000	40 909	68 364
Přijaté transfery	30 000	40 517	77 488
Příjmy (v tis. Kč)	439 900	433 504	567 108
Běžné výdaje	399 900	400 852	453 882
Kapitálové výdaje	-	208 029	85 706
Výdaje (v tis. Kč)	399 900	608 881	539 588

(Celé znění rozpočtového výhledu je uvedeno v příloze č. 3.)

Přestože při tvorbě rozpočtového výhledu i schváleného rozpočtu bylo s novelou RUD z roku 2017 počítáno, skutečné daňové příjmy oba plány výrazně převyšují. Všechny třídy příjmů byly plánovány s určitou rezervou, v důsledku čehož jsou skutečné příjmy všech tříd vyšší než plánované. Naopak rozpočtový výhled běžných výdajů byl stejně jako schválený rozpočet přečerpán o více než 50 mil. Kč, a to zejména z důvodu neplánované dotace ve prospěch zřízené příspěvkové organizace ve výši 21,5 mil. Kč a růstem platů za provedenou práci.

Rozpočtový výhled v dalších letech plánuje pozvolné navyšování daňových příjmů stejně jako běžných výdajů. Nejvýraznější nárůst u daňových příjmů je předpokládán na položce DPH a Daň z příjmů FO ze závislé činnosti, naopak mírný pokles bude dle výhledu u položek Místní poplatky a Daň z příjmů FO – OSVČ. Co se týče běžných výdajů, největší odhadovaný nárůst souvisí s navyšující se úrovní platů. Naopak hodnota položky Ostatní neinvestiční výdaje je postupně v rozpočtovém výhledu snižována. Pro obec je důležité snižovat v třídě běžných výdajů v co nejvyšší míře výši položek, které může ovlivnit, aby bylo dosaženo co nejvyšší hodnoty provozního salda.

Právě provozní saldo je také součástí rozpočtového výhledu Orlové, přičemž předpoklad pro rok 2017 zdaleka neodpovídal skutečnosti – plán byl pouhých 690 tis. Kč a skutečnost se vyšplhala na hodnotu 104 239 tis. Kč. Přestože v dalších letech počítá výhled s provozním saldem okolo 50-60 tis. Kč, skutečnost by se měla ubírat mnohem uspokojivějším směrem.

Rozpočtový výhled by měl být aktualizován, město Orlová však zatím novou verzi nezpracovalo, přestože skutečnost roku 2017 se příliš neshodovala s výhledem.

7 Shrnutí a zhodnocení analýzy hospodaření obce Orlová

Orlová je město s téměř 30 tis. obyvateli, avšak od roku 2000 se potýká s trendem klesajícího počtu obyvatel. Dlouholetým problémem je odliv vzdělaných, pracujících mladých lidí, kteří se za vidinou lepších příležitostí stěhují do větších měst. Úbytek obyvatel je vážný problém města, jehož dopady se projevují v městských financích, a to zejména v daňových příjmech. V průběhu sledovaných pěti let klesl počet obyvatel města o 1 757, což lze vyčíslit jako škodu na daňových příjmech ve výši 21 mil. Kč. Značné dorovnání tohoto úbytku bylo způsobeno novelami o RUD, jež městu přinesly navýšení daňových příjmů o cca 70 mil. Kč.

Pozitivním faktem ovšem je, že základna příjmů (daňové příjmy, nedaňové příjmy a stabilní běžné dotace) ani v jednom z let neklesla pod hranici 400 mil. Kč a financování běžných výdajů je tedy v celé výši pokryto. Navíc je ve všech letech zajištěn kladný rozdíl (základna příjmů minus běžné výdaje) pro financování kapitálových výdajů obce. Město však nemůže spoléhat na totožný vývoj i v následujících letech a mělo by se snažit o snižování běžných, mandatorních výdajů na co nejnižší výši.

Město Orlová v roce 2009 v důsledku celosvětové hospodářské krize utrpělo velkou újmu na celkových rozpočtových příjmech. Od roku 2012 se výše příjmů dostala opět na velmi slušnou úroveň, avšak výsledek hospodaření byl stále schodkový. Zlom přišel až v roce 2013. Město hospodařilo v průběhu celého sledovaného období s rozpočtovým přebytkem, přestože zastupitelstvo Orlové schválilo v každém roce rozpočet schodkový. Vyšší plnění příjmů bylo zapříčiněno zejména překročením daňových příjmů v důsledku novel o RUD, vyššími příjmy plynoucími z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytych nerostů (v letech 2015, 2016 o cca 5 mil. Kč vyšší než plán) a také obdržením vyšších přijatých transferů, než s jakými bylo počítáno.

Stejně jako vyšší plnění příjmů, i nižší plnění rozpočtových výdajů hrálo svou roli. Čerpání běžných výdajů bylo sice v průměru o 7 % vyšší než plánované, avšak výrazné nedočerpání plánovaných výdajů zaznamenalo město v položkách výdajů kapitálových. Například v roce 2013 město nedočerpalo kapitálové výdaje ve výši přes 177 mil. Kč. Z důvodu nízkého plnění kapitálových výdajů mohlo město nevyužité prostředky využít na investiční akce, které byly ovšem často ke konci roku převedeny do roku následujícího (obvykle z důvodu několikaleté realizace a finančního plnění investičních akcí, nebo

negativního časového zdržení realizace oproti plánu) či finálně uspořeny následkem nižší realizační ceny projektu, než byla cena předpokládána v projektové dokumentaci.

Mimo přebytkového salda celkového rozpočtu mnoho vypovídá o finančním zdraví obce i provozní saldo (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji), které by mělo dosahovat kladných hodnot (čím vyšší, tím lepší). Město Orlová tento požadavek splňuje ve všech pěti letech, přičemž s každým rokem se hodnota salda v závislosti na růstu příjmů poměrně výrazně zvyšuje. Pomocným ukazatelem, který umožňuje porovnání provozního salda s celorepublikovým průměrem a ostatními obcemi, je IPÚ, jehož hodnota by neměla klesnout pod 10 %. Splnění tohoto požadavku pro Orlovou nebylo v roce 2013 reálné, avšak spolu s rostoucím provozním saldem se každým rokem navyšovala i hodnota IPÚ. V roce 2017 již dosahovala hodnoty 19 %, což se blíží doporučenému optimu (20 %), avšak stále Orlová mírně zaostává za celorepublikovým průměrem (27 %). Vzhledem k dosavadní rostoucí tendenci se však dá předpokládat, že se město Orlová v oblasti finančního zdraví bude i nadále zlepšovat a hodnota IPÚ bude nadále růst = přibližovat se a v budoucnu i dosahovat průměru ČR.

Tato práce mimo rozpočtové analýzy pojednává o majetku a zdrojích krytí majetku obce, jejich skladbě a vývoji mezi léty 2013 a 2017. Celková výše majetku obce je ve sledovaném období udržována na poměrně stabilní úrovni okolo 2 mld. Kč, přičemž největším objemem majetku město disponovalo v roce 2015 (2 180 tis. Kč) a naopak nejnižším (1 952 tis. Kč) v roce 2013. Poměrově je 80-85 % celkových aktiv tvořeno aktivy stálými a nejpodstatnější složkou tvořící téměř 80 % dlouhodobého majetku obce je dlouhodobý hmotný majetek (položky stavby, pozemky a samostatné movité věci). Oběžnými aktivy město příliš nedisponuje, většina oběžného majetku (190–245 mil. Kč) je situována na položce krátkodobý finanční majetek (především běžné účty Orlové). Tyto prostředky jsou vysoce likvidní, jejich výše je proto dosti proměnlivá a ne zcela plánovatelná, avšak celkově město disponuje významnou peněžní rezervou.

Naprostá většina (85-90 %) majetku je kryta vlastními zdroji, tedy vlastním kapitálem. Tento způsob je všeobecně považován za bezpečný, obec se nemusí spoléhat na ostatní subjekty a splácet příliš vysoké úvěry, avšak zároveň je tento způsob z pohledu ceny financování pro Orlovou dražší. Město Orlová od roku 2013 pouze splácí již uzavřené úvěry splátkami ve výši 17 777 tis. Kč ročně.

S rozvahou města Orlové souvisí rovněž monitoring obce, který každoročně provádí Ministerstvo financí. Dva nejdůležitější ukazatele, na které bere Ministerstvo financí zřetel, jsou ukazatel celkové likvidity (požadovaný výsledek v intervalu $<0; 1>$) a podíl celkových zdrojů k celkovým aktivům (požadovaný výsledek nižší než 25 %).

Město Orlová tyto dvě podmínky ve všech sledovaných letech s dostatečnou rezervou splňuje. Dalším důležitým sledovaným ukazatelem je ukazatel dluhové služby, který se vypočítá jako podíl celkové dluhové služby (úroky a uhrazené splátky) k celkovému příjmu obce po konsolidaci. Ministerstvo financí stanovilo pro posuzování zadluženosti obce únosnou hranici na hodnotě 30 % a Orlová se drží velmi daleko od této hranice. Nejvyšší hodnotou ukazatele dluhové služby bylo 3,73 % v roce 2015, v ostatních letech je ukazatel mírně nižší. Město Orlová rovněž splňuje pravidlo rozpočtové odpovědnosti, kdy je například v roce 2017 s výslednou hodnotou 12 % s velkou rezervou pod stropní hranicí 60 %.

Celkově lze tedy hospodaření obce Orlová zhodnotit jako velmi dobré. Rozpočtové saldo je v posledních pěti letech stabilizované, provozní saldo má rostoucí tendenci, ve které je nadále potřeba pokračovat. Stav financí je rovněž na velmi dobré úrovni, město disponuje peněžními rezervami na běžných účtech a s likviditou doposud nemělo problém.

DOPORUČENÍ

Vzhledem k trendu klesajícího počtu obyvatel by se obec Orlová měla snažit v co největší míře snižovat běžné (mandatorní) výdaje, aby byly i nadále zaručeny příznivé výsledky celkového i provozního salda. Věřím, že rozsáhlejší investice do rozvoje podnikání (půjčky začínajícím i stálým subjektům na území ORP Orlová), by mohly přivést nejen nové zaměstnavatele a podnikatele, ale rovněž zpomalit nepříznivý trend úbytku obyvatel. Tím by se zmírnily i dopady na daňové příjmy Orlové.

Město Orlová má každoročně velké množství nedokončených investičních akcí, díky kterým se sice snižují kapitálové výdaje, avšak zvyšuje se nespokojenost občanů. Proto bych doporučila pečlivější plánování investičních akcí a s tím související uvážlivější využití přijatých dotací, jelikož nespokojenost s rozpracovanými projekty ve městě neustále stoupá. Jednou z plánovaných investic je v roce 2020 přestavba budovy bývalého kina, které je již několik let nepoužívané z důvodu nebezpečí zhroutení střechy. Tuto investiční akci by mělo město brát jako obrovskou příležitost, kdy může svým občanům ukázat, že i v Orlové lze něco naplánovat, financovat a zejména realizovat včas.

8 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu rozpočtové politiky obce Orlová ve sledovaném období 2013-2017 a následně navrhnout doporučení, která by mohla přispět k rozvoji obce. Aby byly výsledky analýzy co nejkomplexnější, provedla jsem mimo analýzy rozpočtových příjmů a výdajů rovněž analýzu rozvahových aktiv a pasiv obce Orlová v průběhu sledovaných pěti let.

Celkově lze rozpočtové hospodaření obce Orlová zhodnotit jako velmi dobré. Po celosvětové hospodářské krizi v roce 2009 se stal právě rok 2013 pro Orlovou zlomovým. Město Orlová hospodařilo na konci roku 2013 s přebytkem a v kladném saldu se městu podařilo pokračovat v průběhu všech pěti sledovaných let. Vyšší plnění příjmů je zásluhou zejména překročení daňových příjmů a také obdržetím vyšších přijatých transferů oproti plánu. Přestože se město potýká s trendem klesajícího počtu obyvatel, legislativní změny týkající se RUD v letech 2013 a 2017 přinesly obcím navýšení podílu na sdílených daních a škody města Orlové na daňových příjmech způsobené odlivem obyvatel byly těmito novelami dorovnány.

Stejně jako vyšší plnění příjmů, i nižší plnění výdajů hrálo svou roli. Běžné výdaje byly mírně přečerpány, avšak kapitálové výdaje byly ve všech letech výrazně nedočerpány. Nedočerpání kapitálových příjmů má příčinu buď v úspore prostředků v důsledku nižší realizační ceny, nebo v převedení prostředků do dalšího roku z důvodu nedokončení projektu. Jestliže se jedná o nedokončenou investiční akci z důvodu několikaleté realizace či finančního plnění, s převodem prostředků bylo předem počítáno. Ovšem v Orlové se často převádějí prostředky do rozpočtů následujících let v důsledku nedokončení investičních akcí, které již dle plánu ukončeny být měly, což má za následek nespokojenost občanů a rostoucí nedůvěru ve schopnosti vedení města. Právě proto je pečlivější plánování investičních akcí a s tím související uvážlivější rozdělování přijatých transferů jedním z hlavních doporučení, které by napomohly k lepšímu hospodaření obce Orlová.

Mimo stabilizovaného rozpočtového salda i provozní saldo dosahovalo kladných hodnot, jež se každým rokem navyšovaly. Ke zhodnocení finančního zdraví jsem mimo hodnoty provozního salda využila i ukazatele IPU (index provozních úspor), jehož hodnota by neměla klesnout pod 10 %, což se Orlové až na rok 2013 podařilo splnit.

Jak již bylo řečeno, v práci jsem se zabývala rovněž analýzou majetku a zdrojů krytí majetku obce, jejich skladbě a vývoji mezi léty 2013-2017. Rovněž tato stránka rozpočtového hospodaření je na velmi dobré úrovni. Celková výše majetku se pohybuje

okolo 2 mld. Kč a poměrově je tvořena z 80-85 % aktivy stálými, zejména dlouhodobým hmotným majetkem. Převážná většina oběžného majetku je situována na položce krátkodobý finanční majetek, tedy na běžných účtech obce, jako významná finanční rezerva obce. Zdroje krytí majetku jsou rozloženy z 85-90 % mezi zdroje vlastní, přičemž položka výsledek hospodaření jakožto vlastní zdroj krytí majetku je dlouhodobě ztrátová, a to v důsledku vysoké ztráty (prodej nadpoloviční části dlouhodobého finančního majetku) v roce 2011, kterou se prozatím nepodařilo odstranit.

S rozvahou obce související monitoring obce každoročně provádí Ministerstvo financí, já jsem v rámci bakalářské práce vybrané ukazatele propočítala a zhodnotila. Celkové výsledky monitoringu města Orlové jsou velmi příznivé, všech Ministerstvem financí požadovaných výsledků město Orlová s významnou rezervou dosahuje.

Výsledky analýzy hospodaření obce Orlová bych zhodnotila jako velmi dobré. Celkové rozpočtové i provozní saldo se pohybuje v kladných hodnotách s dobrým potenciálem, přesto je potřeba vývoj provozního salda kontrolovat a náležitě podporovat žádoucí vývoj v dalších letech. Doporučuji každoročně snižovat běžné mandatorní výdaje na co nejnižší výši. Tento krok i přes nepříznivý vývoj počtu obyvatel a související pokles daňových příjmů pomůže zajistit co nejvyšší úroveň provozního salda.

Jedním z hlavních problémů města Orlová je již zmíněný nežádoucí odliv obyvatel. Město je sice vybaveno kvalitními základními a středními školami, nicméně mladí lidé se zde často nemohou uplatnit na trhu práce, a proto odcházejí do větších měst. Z tohoto důvodu by se město mělo zamyslet nad novým programem, který by udržel mladé lidi ve městě. V rámci programu se může jednat o jednodušší zprostředkování prvního bydlení, příspěvek na nájem ve městě v průběhu prvních šesti či dvanácti měsíců anebo nízkouřokové půjčky pro rozvoj podnikání na území ORP Orlová. K těmto krokům mohou vypomoci například uspořené prostředky z kapitálových výdajů, se kterými se předem v rozpočtu dalšího roku nepočítá.

Město Orlová bylo před léty krásným, živým centrem, a to zejména z důvodu rozvoje průmyslu, konkrétně důlní činnosti. Avšak v dnešní době je důlní činnost právě jedním z hlavních důvodů, proč Orlová není stejným městem jako dříve. Desetiletí dlouhá těžba velmi poznamenala krajinu, na povrchu země se projevují poklesy půdy, v některých oblastech města je stavební uzávěra, jinde jsou na povrchu naopak haldy, kalové nádrže a jiné projevy důlní činnosti. Přestože se ve městě nacházejí rozlehlé, nevyužité plochy, nemohou být jednoduše použity například pro výstavbu výrobní haly či průmyslového areálu jakékoli společnosti. Následky důlní činnosti tedy ve velké míře ovlivňují investiční činnost ve městě. Co se týče současných i budoucích investičních

akcí, téměř všechny jsou realizovány městem Orlová. Město by se proto mělo lépe připravit na možné zpomalení realizace těchto projektů, jelikož zpravidla zůstávají nedokončeny projekty, které jsou občanům nejvíce na očích (zejména v nepoddolovaných, obydlených částech města) a vyvolávají největší nespokojenost. Například lepší informovanost občanů města v případě nepříznivého vývoje investiční akce (příčiny, předpokládaný vývoj) by byla velmi přínosná.

Město Orlová potřebuje impuls, který by mu pomohl alespoň se přiblížit úrovni života, která zde byla před několika desítkami let, a já věřím, že je to reálné.

9 Summary

The aim of this bachelor thesis was to analyze the budgetary policy of the municipality Orlová in the monitored period 2013-2017 and then propose recommendations that could contribute to the development of the municipality. To make the results of the analysis as comprehensive as possible, I analyzed the balance sheet assets and liabilities of Orlová during the five years, in addition to the analysis of budget revenue and expenditure.

Overall, the budgetary performance of Orlová can be assessed as very good. After the global economic crisis in 2009, it was just a turning point for Orlová in 2013. The town of Orlová managed a surplus at the end of 2013 and the city managed to continue in a positive balance during all five monitored years. Beyond the stabilized budget balance, the operating balance was also positive, with annual increases. In addition to the operating balance, I also used the IPÚ indicator (index of operational savings), to appreciate financial health. Its value should not fall below 10%, which Orlová managed to meet except in 2013.

As already mentioned, I also dealt with the analysis of assets and sources of covering the property of the municipality, their composition and development between 2013-2017. Also, this aspect of budget management is at a very good level. The Ministry of Finance carries out the monitoring of the municipality every year, which is related to the balance sheet of the municipality. The overall results of the monitoring of Orlová are very favorable.

I would evaluate the results of the analysis of the budgetary policy of the municipality of Orlová as very good. Total budget and operating balances are in positive values with good potential, but the development of the operating balance needs to be checked and appropriately developed in the coming years. I recommend lowering the regular mandatory expenditures as low as possible every year. Despite the unfavorable population development and the related decline in tax revenues, this will help ensure the highest level of operating balance.

As part of the outflow, the city should reflect on a new program to keep young people in town. For example, the program may be a simpler first-time home, a rental allowance in the city during the first six or twelve months or a low-interest loan for

business development in the ORP Orlová. For example, savings on capital expenditures, which are not foreseen in the next year's budget, can help with these steps.

Although the mining industry has earned large revenues for the city, the decade-long mining has greatly affected the landscape, the land surface has been declining, in some areas of the city there is a building closure, elsewhere there are heaps, sludge tanks and other effects of mining activities. Although there are big, unused areas in the city, they cannot simply be used, for example, for building a production hall or industrial site of any company. The consequences of mining activities largely affect the city's investment activity. The investments that are being made are owned by Orlová. Therefore, the city should be better prepared for a possible slowdown in the implementation of these projects, as projects that are most visible to the citizens (for example, in undeveloped, populated parts of the city) and are the most dissatisfying are generally left unfinished.

Orlová needs an impulse to help it at least get closer to the level of life that was here a few decades ago, and I believe it is possible.

10 Seznam pramenů a literatury

Bibliografie

CICHÁ, Irena. *Orlová v proměnách času*. Bystřice: Regio, 2010. ISBN 9788090423039.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 9788073574970.

OCHRANA, František, PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 9788024732282.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 9788073573515.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 8071870242.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 8072610864.

POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. Praha: Professional Publishing, 2013. ISBN 9788074311123.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 9788024756080.

STEINER, Jan. *Dějiny města Orlové v datech: k 90. výročí povýšení Orlové na město: 1922-2012*. Orlová: Město Orlová, 2013. ISBN 9788026048794.

Legislativa

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Vyhláška č. 323/2002 Sb., vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 313/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

AUERSWALD, Lukáš. *Dotace a příspěvky z pohledu účetnictví* [online]. 2012 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.obecniportal.cz/33/dotace-a-prispevky-z-pohledu-ucetnictvi-uniqueidgOkE4NvrWuOKaQDKuox_Zx4usBVdwWiHyPDZ88S6ZJw/

Komise RM. *Město Orlová* [online]. Městský úřad Orlová, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/komise-rm/>

MACELA, Miloslav. *Obce a sociální politika. Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, 14. 9. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6698075>

MF vytvořilo pro obce kalkulačku rozpočtové odpovědnosti. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2017 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/mf-vytvorilo-pro-obce-kalkulacku-rozpocet-28166>

Monitoring hospodaření obcí. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2012 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>

Monitor: Město Orlová [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00297577>

OBROVSKÝ, Jan. *Jak připravovat rozpočet obce*. Moderní obec [online]. 2012 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/jak-pripravovat-rozpocet-obce/>

Participativní rozpočet. *Město Orlová* [online]. Městský úřad Orlová, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/zpravodajstvi/aktuality/35041-obcane-se-mohou-podilet-na-zmenach-ve-meste.html>

Ostatní zdroje

KLUSÁČEK, Petr. *Problematika malých obcí v České republice s ohledem na chod a efektivitu správy*. Brno, 2008. Doktorská disertační práce. Masarykova univerzita Brno.

Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017-2033. Orlová, 2017.

TESAŘ, Luděk. *Rozpočtový výhled města Orlové na roky 2017 až 2021*. Orlová, Cityfinance, 2016.

Rozpočty města Orlové 2013-2017

Rozvahy města Orlové 2013-2017

Výkazy zisku a ztrát 2013-2017

11 Seznam zkratek

CP – cenný papír

DKMO – Dům kultury města Orlová

DPH – daň z přidané hodnoty

DPS – dům s pečovatelskou službou

DÚ – dlouhodobý úvěr

FO – fyzická osoba

HH – hazardní hry

MěÚ – městský úřad

MHD – městská hromadná doprava

mil. – milion

mld. – miliarda

MSK – Moravskoslezský kraj

OBÚ – Obvodní báňský úřad

OP – občanský průkaz

ORP – obec s rozšířenou působností

PNFV – přijaté nenávratné finanční výpomoci

PO – právnická osoba

RUD – rozpočtové určení daní

ŘP – řidičský průkaz

SIMU – soustava informativních a monitorujících ukazatelů

SRPM – Strategický plán rozvoje města

tis. – tisíc

ZŠ – základní škola

12 Seznam grafů, obrázků

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel Orlové (1970–2018), zdroj dat: ČSÚ	26
Graf 2 - Vývoj struktury aktiv (2013-2017) v tis. Kč.....	29
Graf 3 - Vývoj dlouhodobých pohledávek (2013-2017) v tis. Kč	30
Graf 4 - Vývoj struktury pasiv (2013-2017) v tis. Kč	31
Graf 5 - Vývoj dlouhodobých úvěrů (2009-2017) v tis. Kč	33
Graf 6 - Vývoj celkových aktiv a pasiv (2013-2017) v tis. Kč.....	34
Graf 7 - Vývoj příjmů, výdajů a salda rozpočtu v tis. Kč.....	36
Graf 8 - Vývoj celkových příjmů (2013-2017) v tis. Kč	37
Graf 9 - Struktura rozpočtových příjmů (2013-2017) v tis. Kč	37
Graf 10 - Podíl příjmů daňových na celkových (2013-2017).....	38
Graf 11 - Podíl příjmů nedaňových na celkových (2013-2017)	40
Graf 12 - Podíl příjmů kapitálových na celkových (2013-2017).....	42
Graf 13 - Podíl přijatých transferů na celkových příjmech (2013-2017)	43
Graf 14 - Vývoj přijatých transferů (2013-2017) v tis. Kč.....	44
Graf 15 - Vývoj celkových výdajů (2013-2017) v tis. Kč	46
Graf 16 - Struktura rozpočtových výdajů (2013-2017) v tis. Kč.....	46
Graf 17 - Podíl běžných a kapitálových výdajů (2013-2017).....	47
Graf 18 - Odvětvové třídění výdajů (2013-2017) v tis. Kč	49
Graf 19 - Vývoj salda rozpočtu (2013-2017) v tis. Kč	50
Graf 20 - Vývoj provozního salda (2013-2017) v tis. Kč.....	51
Obrázek 1 - Znak města Orlová.....	25
Obrázek 2 - Správní obvod města Orlová, zdroj: SPRM Orlová.....	27

13 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Struktura stálých aktiv (2013-2017) v tis. Kč	30
Tabulka 2 - Struktura oběžných aktiv (2013-2017) v tis. Kč	31
Tabulka 3 - Struktura vlastního kapitálu (2013-2017) v tis. Kč	32
Tabulka 4 - Struktura cizích zdrojů (2013-2017) v tis. Kč.....	32
Tabulka 5 - Úvěry a jejich účely čerpání v tis. Kč	33
Tabulka 6 - Druhové třídění příjmů (2013-2017) v tis. Kč	36
Tabulka 7 - Vybrané místní poplatky (2013-2017) v tis. Kč.....	39
Tabulka 8 - Vývoj sdílených daní (2012-2017) v tis. Kč	39
Tabulka 9 – Vybrané nedaňové příjmy (2013-2017) v tis. Kč	41
Tabulka 10 - Pokuty – úsek dopravy (2016-2017) v tis. Kč.....	41
Tabulka 11 - Přijaté dotace dle poskytovatele (2013-2017) v tis. Kč.....	43
Tabulka 12 - Druhové třídění výdajů (2013-2017) v tis. Kč	45
Tabulka 13 - Struktura běžných výdajů (2013-2017) v tis. Kč	47
Tabulka 14 - Index provozních úspor (2013-2017)	52
Tabulka 15 - Porovnání – rozpočtový výhled a skutečný rozpočet (2017) v tis. Kč.....	53

14 Seznam příloh

Příloha 1 – SIMU pro město Orlovou.....	68
Příloha 2 - Odvětvové třídění výdajů.....	68
Příloha 3 - Rozpočtový výhled města Orlové na roky 2017-2021	69

15 Přílohy

Příloha 1 – SIMU pro město Orlovou

Číslo	Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017
1	Počet obyvatel obce	30 988	30 345	29 967	29 524	29 231
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	543 501	545 646	513 503	506 515	567 108
3	Úroky	1 863	1 690	1 383	1 008	535
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	17 189	17 777	17 777	17 777	17 777
5	Dluhová služba celkem	19 052	19 467	19 160	18 785	18 312
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	3,51	3,57	3,73	3,71	3,23
7	Aktiva celkem	2 990 703	3 173 255	3 311 834	3 280 607	3 108 989
8	Cizí zdroje	257 711	351 088	315 237	207 495	172 342
9	Stav na bankovních účtech celkem	213 086	217 270	217 262	262 269	241 509
10	Úvěry a komunální dluhopisy	136 241	117 850	100 073	82 295	64 518
11	PNFV a ostatní dluhy	0	3 000	0	0	0
12	Zadluženost celkem	136 241	120 850	100 073	82 295	64 518
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	8,62	11,06	9,52	6,32	5,54
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	52,87	34,42	31,75	39,66	37,44
15	8-leté saldo	-141 240	-100 942	-64 443	3 092	-
16	Oběžná aktiva	310 066	350 607	419 370	360 252	335 184
17	Krátkodobé závazky	98 070	211 740	212 348	121 231	100 937
18	Celková likvidita	3,16	1,66	1,97	2,97	3,32

Příloha 2 - Odvětvové třídění výdajů

Odvětvové třídění výdajů	2013	2014	2015	2016	2017
zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	4 643	6 156	4 674	4 820	3 576
průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	126 489	119 850	71 621	48 045	45 074
služby pro obyvatelstvo	217 650	226 412	224 359	182 331	268 747
sociální věci a politika zaměstnanosti	20 563	26 828	31 800	32 517	35 087
bezpečnost státu a právní ochrana	34 313	34 417	34 958	39 952	43 724
všeobecná veřejná správa a služby	125 768	122 861	129 654	140 137	143 380

Příloha 3 - Rozpočtový výhled města Orlové na roky 2017-2021

ř.	Druhové třídění dle rozp. skladby	Údaje	2015	2016 rozpočet	2017 výhled	2018 výhled	2019 výhled	2020 výhled	2021 výhled
1	1	Daňové příjmy	345 170	318 116	360 900	376 100	381 100	387 600	394 100
2	1111	DPFO ze závislé činnosti	63 774	61 000	75 000	80 000	82 000	85 000	88 000
3	1112	DPFO OSVČ	2 332	1 210	400	500	500	500	500
4	1113	DPFO zvláštní sazba (srážková)	7 580	7 700	8 000	8 100	8 100	8 100	8 100
5	1121	DPPO	69 342	67 940	72 000	75 000	77 000	78 500	80 000
6	1122	DPPO za obce	8 055	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
7	1211	DPH	136 343	128 150	148 000	155 000	156 000	158 000	160 000
8	133 až 135	Místní poplatky	43 375	38 923	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000
9	1361	Správní poplatky	5 722	4 693	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
10	1511	Daň z nemovitostí	8 647	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
11	2	Nedaňové příjmy	68 662	51 075	49 000	49 000	49 000	49 000	49 000
12	21	Příjmy z vlastní činnosti a odvody	37 324	36 342	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
13	22	Přijaté sankční platby a vratky	4 218	2 111					
14	23	Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaň. Příjmy	26 422	11 932	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
15	24	Přijaté splátky půjček	698	690					
16	3	Kapitálové příjmy	2 575	20 100	0	0	0	0	0
17	4	Přijaté dotace (transfery)	97 096	27 492	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
18	41	Neinvestiční přijaté dotace (transfery)	59 811	27 492	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
19	42	Investiční přijaté dotace (transfery)	37 285	0					
20		z toho: 4112 a 4212 – neinvestiční a investiční dotace se SR – souhrnného dotačního vztahu	25 019	25 375	25 500	25 500	25 500	25 500	25 500
21	1+2+3+4	PŘÍJMY CELKEM	513 503	416 783	439 900	455 100	460 100	466 600	473 100
22	5	Běžné výdaje	416 451	395 993	399 900	405 100	405 100	406 600	413 100
23	50	Výdaje na platy, ostatní platby za práci a pojistné	129 492	129 143	135 000	140 000	145 000	150 000	155 000
24	51	Neinvestiční nákupy a související výdaje	170 244	165 116	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
25	52	Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	39 103	35 415	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
26	53	Neinvestiční transfery veřejnosprávním subjektům	72 022	49 508	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
27	54 až 56	Neinvestiční transfery obyvatelstvu a mezin. org. a půjčky obyv.	3 697	3 853	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
28	59	Ostatní neinvestiční výdaje	1 893	12 958	21 400	21 600	16 600	13 100	14 600
29	6	Kapitálové výdaje (včetně BEZ INVESTIČNÍCH DOTACÍ!)	80 616	172 724	0	0	0	0	0
30	5+6	VÝDAJE CELKEM	497 067	568 717	399 900	405 100	405 100	406 600	413 100
31	ř.21 – ř.30	SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	16 436	-151 934	40 000	50 000	55 000	60 000	60 000
32	1+2+41	Běžné příjmy (včetně neinvestičních dotací)	473 643	396 683	439 900	455 100	460 100	466 600	473 100
33	5	Běžné výdaje (provozní)	416 451	395 993	399 900	405 100	405 100	406 600	413 100
34	ř.32 – ř.33	PROVOZNÍ SALDO	57 192	690	40 000	50 000	55 000	60 000	60 000
35	8123	Přijaté dlouhodobé půjčky	0	50 000	0	0	0	0	0
36	8124	Uhrazené splátky dlouhodobých půjček	17 777	17 779	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
37	ř.31+ř.35+ř.36	Změna stavu na účtech a finančního majetku	-1 341	-119 713	20 000	30 000	35 000	40 000	40 000
38	8	FINANCOVÁNÍ ("+" je další "dluh", "-" opak)	-16 436	151 934	-40 000	-50 000	-55 000	-60 000	-60 000
39	ř.21+ř.35	Příjmy veškeré (včetně dluhů)	513 503	466 783	439 900	455 100	460 100	466 600	473 100
40	ř.30+ř.36+ř.39	Výdaje veškeré (včetně splátek a úspor)	513 503	466 783	439 900	455 100	460 100	466 600	473 100
41	ř.38+ř.39	Kontrolní saldo úplné (včetně financování)	0	0	0	0	0	0	0
42		Základní běžný účet a od 2014 také účty fondů	167 008	47 295	67 295	97 295	102 295	107 295	137 295
43	ř.34-ř.36	Zbývá z provozního salda po uhrazení splátek úvěrů	39 415	-17 089	20 000	30 000	35 000	40 000	40 000
44	ř.1+ř.11+pol. 4122 a 4212	Dluhová základna	438 851	394 566	435 400	450 600	455 600	462 100	468 600
45	ř.36+leasing pol.5178 +úroky pol. 5141	Dluhová služba	17 777	17 779	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
46	ř.45/ř.44 *%	Ukazatel dluhové služby	4,05%	4,51%	4,59%	4,44%	4,39%	4,33%	4,27%
47	rozvaha	Dlouhodobé bankovní úvěry (položka 190 ARIS – 60M, od 2010 účet 451 ÚFIS 01M)	100 073	132 294	112 294	92 294	72 294	52 294	32 294
48	rozvaha	Pohledávky dlouhodobé (účet 462 až 471 ÚFIS 01M) není návaznost 2010	1 934	1 934	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
49	rozvaha	Stavby (účet 021 ÚFIS 01M)							
51	ř.43	ZBÝVÁ PRO DALŠÍ CÍLE		-17 089	20 000	30 000	35 000	40 000	40 000